

Orman ve Av

- ◆ Karabük 2. Çalıştay
- ◆ Emegın Çağrısı
- ◆ MAKİ – Bilinenden daha fazlası

TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TARAFINDAN İKİ AYDA BİR YAYIMLANIR.

Yıl: 2017 | Temmuz - Ağustos | Sayı: 4 | Cilt: 95 |
ISSN 1302-040X

**TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ ADINA
SAHİBİ**

GENEL BAŞKAN
Fevzi KALELİ

**SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ
Nihat ÖZ**

EDİTÖR
Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN
ozden@karatekin.edu.tr

YAYIN KURULU
Prof. Dr. İsmet DAŞDEMİR
Prof. Dr. Oktay YILDIZ
Doç. Dr. Cihan ERDÖNMEZ
Yrd. Doç. Dr. Nimet VELİOĞLU
Yrd. Doç. Dr. Ufuk COŞGUN
Dr. Erdal ÖZÜDOĞRU
Tarık Barbaros PİLEVNE

Bilgilendirmek amacıyla üyelerimize
ücretsiz dağıtılır.

YÖNETİM YERİ:
TÜRKİYE ORMANCILAR DERNEĞİ
TUNA CAD. NO: 5 06410 KIZILAY/ANKARA
TEL-FAKS
0312 433 84 13

www.ormancilardernegi.org
ormancilarder@ttmail.com

BASKI
DÖNMEZ OFSET

GRAFİK TASARIM
Güngör GENÇ

KAPAK FOTOĞRAFLARI
Sıtkı ERAYDIN

İçindekiler

İçindekiler	
Editörden	1
Başyazı	2
Karabük 2. Çalıştay	4
TOD Giresun - Ordu Temsilciliği Etkinliği	7
Ali Kemal YİĞİTOĞLU'nun Ailesinden Derneğimize Ziyaret	10
Emeğin Çağrısı	12
MAKİ – Bilinenden daha fazlası	22
Yosemite Milli Parkı İzlenimlerimiz	26
Alt Tarafı Duvar!	28
Türkiye'nin İlk Çevreci Kitabı: Mavi Sürgün	33
ODTÜ'nün Çalıları	36
Osman Gökçe, son kitabı "BİR UZUN YOL" ve 50 yıllık birlikteliğimiz	38
SÜREYYA Abiyi Uğurladık !..	41
KKTC Devleti	42
Muğla Yangını Hakkında Rapor	44
Büyük Devlet Adamı Gazi Paşa	47
Orman Yanıyor...	48
Sonsuzluğa Uğurladıklarımız	49

Editörden

Prof. Dr. Sezgin ÖZDEN

Gazetede 21 Haziran 2017 tarihli bir haber: *YÖK Başkanı Prof. Dr. M. A. Yekta Saraç, 2017-2018 döneminden itibaren yer bilimleri alanları ile temel bilim alanlarındaki programlara ilk üç sırada yerleşen tüm öğrencilere bir yıl boyunca aylık 625 lira burs verileceğini açıkladı.* Yer bilimleri alanı içerisinde orman fakülteleri de var. Orman fakültelerinin; orman mühendisliği, orman endüstri mühendisliği ve yaban hayatı ekolojisi ve yönetimi bölümleri burstan yararlanacak. Yalnız tüm öğrencilere değil; bölümlerine ilk üç sırada girmiş öğrencilere dört yıl boyunca not ortalamalarını 65'in altına düşürmemek koşuluyla verilecek. Bursu alan öğrenci arkadaşlarımı kutlarım. Bu sene orman fakültelerinin toplam kontenjanı 435'di. Bu kontenjanların tamamı doldu. Bursun kontenjanların doluluğu üzerinde etkisi olduğu görülüyor. Çünkü önceki yıllarda birkaç fakülte dışında tüm fakültelerde kontenjan açıkları oluşuyordu. Hatta bazı fakülteler önceki yıllarda öğrenci alamamıştı.

Peki, burs makro ölçekte neyi çözecek? Birincisi fakültelerin kontenjan sorununu çözdü. İkincisi nüfusun yükseköğrenim görmesine olumlu katkı yapacak. Diğer orman fakültesi mezunu polis, subay, astsubay ve uzman çavuş vs sayısı artacak. Bu olumlu bir şey midir? Yanıtı siz verin...

Konuya orman mühendisliği mesleği açısından bakarsak bursun olumsuz yanları ortaya çıkmaktadır. 2010'da bir çalışma yapmıştım; Türkiye'nin yıllık olarak orman mühendisi ihtiyacı 150-200. Bazı yıllarda orman mühendisi bölümlerinden mezun olanların sayısı 700'e yaklaştı. Moda halinde açılan ikinci öğretimler de birer bölüm gibi mezunlar verdi. Uzun süre bu arz talep dengesizliği nedeniyle işsiz orman mühendisi sayısı kabardıkça kabardı. Şu anda tahminlere göre 8000 civarında işsiz ya da mesleğini yapamayan orman mühendisi mevcut. Son iki yıldır çeşitli nedenlerle hiç işlendirme yapılmadı. Tüm bunlara rağmen orman fakültelerinin kontenjanlarını doldurmak üzere alınan kararlar kıt kaynaklarımızı ekonomik kullanamadığımızın bir göstergesi (bereket ikinci öğretimlerin tamamı kapatıldı). Şu anda ülkede 12 orman fakültesi var. Karabük Orman Fakültesi ve İzmir KÇÜ Orman Fakültesi dışında tümü orman mühendisliği bölümüne öğrenci alıyor. Her yıl, işini yapamayacak en az 300 orman mühendisi mezun ediyoruz.

Derslerde öğrencilerin bıkkın, derse katılmayan, demotive hallerinin temel sebebi gelecek kaygısı. Geçenlerde bir öğrencim sağlıkla ilgili bir programa yatay geçiş yapıp yapamayacağını soruyordu. Nedenini sordüğümüzda da beklediğimiz şekilde orada işlendirme olanağının fazla olduğunu söyledi. Bu konuda çok yazdım, daha da yazacağım anlaşılan. Çünkü orman mühendisliği mesleğinin itibarı yerlerde sürünüyor. Mesleğimizin eski parıltılı günlere dönmesine katkı sağlamak için yazmaya devam edeceğim. Çözüm mü? İlk yapılacak şey Türkiye koşullarında ihtiyaç olmayan orman mühendisliği bölümlerinden bazılarını öğrenci almayı durdurmakla başlanabilir. Bu öneriye bazı meslektaşlarım tepki gösteriyor; işsizliğin nedeni fakülteler değil diye. Çok çeşitli nedenler var. Bunlardan birisi de fakülte sayısının çok olması. Dünya ormanlarının yaklaşık %10'una sahip Kanada'nın 9-10 adet orman mühendisi yetiştiren fakültesi var. Bölümleri kapatmayacaksak da mezun mühendislerimizin dil ve teknoloji kullanımını geliştirip Kanada, Yeni Zelanda gibi ihtiyaç olan ülkelere yönlendirmemiz gerekiyor. Genç meslektaşlarımızın vebali üzerimizde...

Başyazı

Ülkemizde ormancılık politikasının tarihsel gelişimi kısa bir dönemi kapsamakta ve 19. Yüzyılın ortalarına kadar uzanmaktadır.

Tanzimat Fermanı'nın (1839) ilanına kadar olan dönemde devletin genel olarak ormanlarla ilgili bir düzenlemesinin bulunmadığı, ordunun ve donanmanın gereksinimleri için bazı ormanların korunduğu, çok büyük bir bölümünü ise Cibali Mubaha sayarak yararlanmaya açık tuttuğu bilinmektedir.

1839 yılında kurulan ilk Orman Müdürlüğünün Ticaret Bakanlığına bağlı

olması Ormancılıkla ilgili ilk düzenlemelerin, ormanlardan gelir etme amaçlı olduğunu göstermektedir.

Kırım savaşı (1856) sürecinde Fransa'dan ormancı uzmanlar getirilmiş ve orman varlığının envanteri ile ilgili çalışmalar yapılmıştır. 1857 yılında ilk Orman Mektebi kurulmuştur. Osmanlı İmparatorluğu döneminde atılan en önemli adım 1870 yılında çıkarılan Orman Nizamnamesi ile gelişigüzel yararlanmanın önüne geçilmesidir.

İkinci Meşrutiyetin (1908) ilanından sonra Alman ve

Avusturyalı ormancı uzmanlar getirilmiştir. Bu uzmanların etkisiyle 1917 yılında Ormanların Usulü İdare-i Fenniyeleri Hakkında Kanun (Ormanların Bilimsel Yöntemlerle Yönetimi) çıkarılmıştır.

1920'li yıllardan itibaren yeni kurulan bir devletin kalkınma mücadelesi ile beraber Devletçi yaklaşım ormancılık alanında da etkisini göstermiş ve Türkiye'de bilimsel ormancılığın başlangıcı kabul edilen 1937 yılında yürürlüğe giren 3116 sayılı Orman Kanunu çıkarılmıştır. Yasanın çıkması ile Orman Genel Müdürlüğü ve buna bağlı Devlet orman İşletmeleri kurulmaya başlamıştır.

Devlet orman işletmeciliği fikri daha da gelişerek 1945 yılında çıkarılan 4785 sayılı yasa ile bazı istisnalar dışında bütün ormanlar devletleştirilmiştir. Ancak, 1950 yılında çıkarılan 5653 ve 5658 sayılı yasalar ile devletleştirilen ormanlardan bir kısmı sahiplerine geri verilmiştir.

1956 yılında, bugün de yürürlükte olan 6831 sayılı Orman Kanunu çıkarılmıştır. Ancak bu kanunda, günümüze kadar ormanın aleyhine olan birçok değişiklik yapılmıştır. 1930'lu yıllardan itibaren egemen olan devletçilik anlayışı 1961 Anayasa'sında ormanları güvence altına almıştır. 1969 yılında ilk defa ormancılık örgütünün Bakanlık olarak örgütlenmesi sağlanmıştır.

Bu dönemde 1970 yılında 1255 sayılı yasa ile Anayasa'nın 131 maddesi, 1973 yılında çıkarılan 1744 sayılı yasa ile 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2.maddesi değiştirilmiştir. Bu değişiklikler günümüzde 2B olarak adlandırılan uygulamaların önünü açmış ve büyük orman alanlarının orman sınırları dışına çıkarılması ile sonuçlanmıştır.

Orman ve ormancılık, 1982 yılında yeniden yapılan Anayasa'nın 169 ve 170 maddelerinde yer almıştır. Bu tarihten sonra da Orman Kanununda günümüze kadar çok sayıda değişiklik yapılmıştır. Bu değişikliklerin birçoğu ne yazık ki orman ve ormancılığın lehine olmamıştır.

Günümüzde çağdaş politika bilimi, doğrudan doğruya siyasal olguları, bireylerin ve sosyal kesimlerin davranış biçimlerini inceleyerek bunlar arasındaki ilişkileri ve nedensellik bağlarını ortaya koymak amacını güden bir sosyal bilim anlayışıdır.

Bir toplumun beklentileri bağlamında çok sayıda amaç ve bu amaçları gerçekleştirmeye yönelik politikaların olması gerekir. Bu politikalar çoğu zaman birbirini etkileyebilir. Bir politika amacının gerçekleştirilmesinde bir diğer politika araç olarak kullanılabilir. Farklı politikaların birbiriyle çatışma durumuna düşmemesi için birbiriyle uyumlu olması gerekir.

Ormancılık politikası ise, devletin ya da devlet dışındaki kurum ve kişilerin ormancılık alanında almış oldukları karar ve tedbirleri içerir. Ormancılık politikasının temel görevi, ülke düzeyinde

ormancılığı düzenlemek, yani tüm ülke ormancılığı için amaçları belirlemek ve önlemleri almaktır.

Ormancılık politikasının şekillenmesinde en önemli etken orman kaynakları ile bu kaynaklara yönelik beklentiler arasındaki dengenin bozulmasıdır.

Ormanların en çok bilinen yararlarının yanında, iklim değişikliğini önlemedeki katkıları, karbon yutakları oluşu, dünya ekosistemin en önemli bölümünü oluşturması vb. olmazsa olmaz katkıları dikkate alınarak ormancılık mevzuatı ve yönetimi yeniden gözden geçirilmeli, kurumsal yapı politik yaklaşım ve etkilenmelerden kurtulmalı, orman aleyhine bozulan kaynak yönetiminin kamu yararı da gözetilerek doğal dengeye oturtulması için gerekli her türlü tedbirin alınması gerekmektedir.

Ülkemizdeki ormancılık tarihi kısa bir geçmişe sahip olsa da ormancılık alanındaki gelişmeler ve değişimlerin çok çeşitli uygulamalar olması nedeniyle küçümsenmeyecek bilgi ve tecrübe edinildiği görülmektedir. Bu nedenlerle, Derneğimizin 93 yıllık geçmişinden edinilen tecrübe ve bilgi birikimi ile bu kapsamdaki yapılacak çalışmalara her türlü katkıyı vermeye hazır olduğumuzu belirtmek isteriz.

Karabük 2. Çalıştay

Derneğimizin başvuran olduğu “Türkiye’nin Ormanlık Alanlarında Natura 2000’in Uygulanabilirliği” projemizde Karabük’teki ikinci çalıştayımız 18 Temmuz 2017 Salı günü gerçekleştirildi. Karabük Öğretmenevindeki çalıştaya Zonguldak Orman Bölge Müdürü Ahmet Sırrı BEŞEL ile ilgili kurumların çevre İşletme müdür ve şefleri ile çalışanları, proje ortaklarımız Almanya NABU’dan proje sekreteri Nils HORSTMAYER, çevre ekonomisi

uzmanı Charlotte Charlotte. Moellendorff (Almanya -Doğa ve Biyoçeşitlilik Koruma Birliği) ile Karabük Orman Fakültesi Dekanı Prof. Dr. M. Bahattin ÇELİK ile Orman Fakültesi Öğretim üyeleri, Sürdürülebilir Kentsel ve Kırsal Kalkınma Derneği (SURKAL), yerli saha uzmanlarımız ve Dernek Genel Merkezimizden II. Başkan Nihat ÖZ, Dernek Müdürü Serkan AYKUT olmak üzere yaklaşık 40 kişi katılmışlardır.

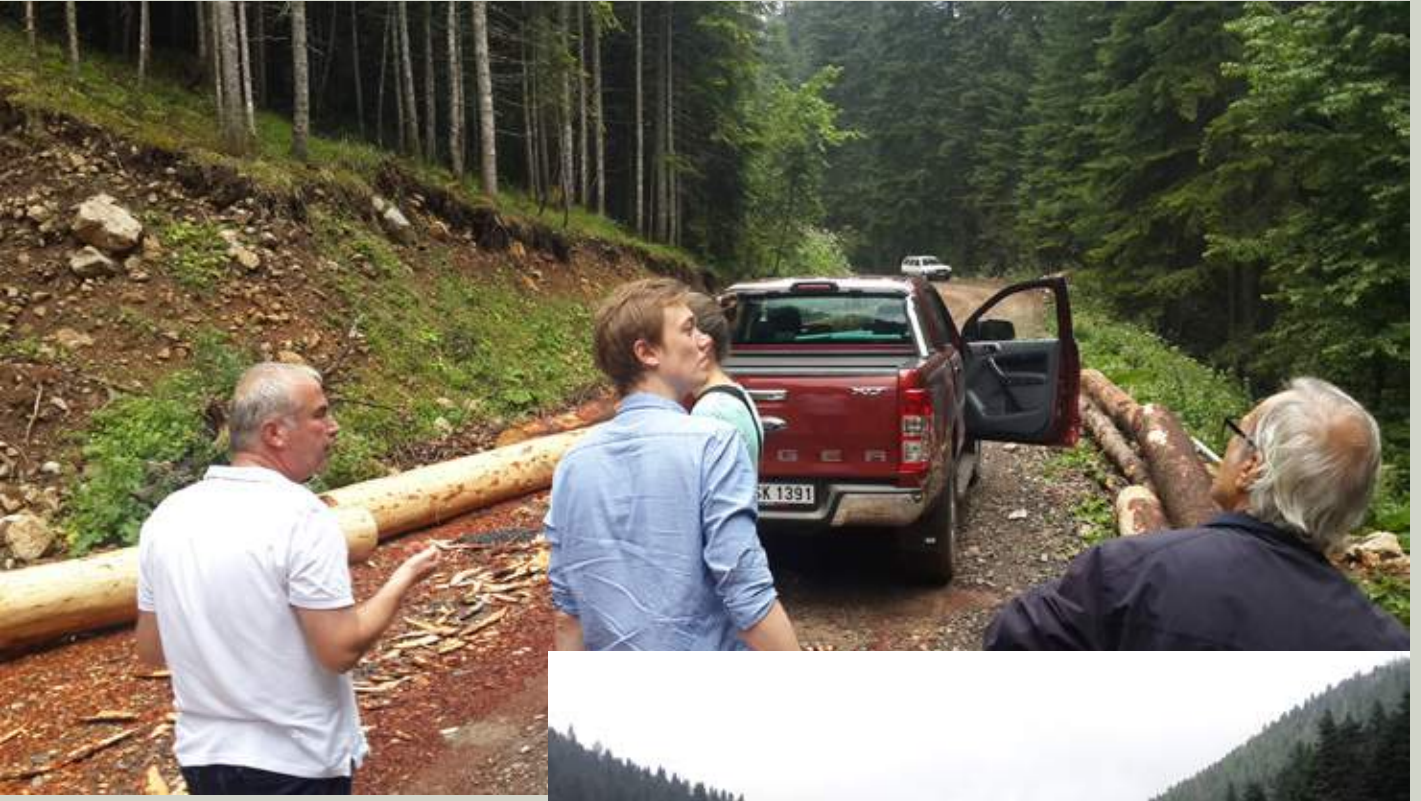

Dernek II. Başkanımız, Zonguldak Orman Bölge Müdürü ve Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanı'nın açılış konuşmalarının ardından NABU'dan Bay Nils tarafından "NATURA 2000'nin Ormanlık Alanlarda Uygulanması", Bayan Charlotte tarafından "NATURA 2000 Korunan Alanlar Ağı ve Bunun Faydaları" konulu sunumları gerçekleştirildi. Proje Yürütücüsü Yrd. Doç. Dr. Cumhuriyet GÜNGÖROĞLU tarafından ise projede bugüne kadar yapılan faaliyetler ve bunun sonuçları ile tespit edilen olumlu ve olumsuz durumlar katılımcılarla paylaşılmıştır. Sunumların ardından projemize bugüne kadar önemli katkıları olan Yrd. Doç. Dr. Ufuk COŞGUN'un moderatörlüğünde muhtarlar ile haritalar, tablolar üzerinde çalışarak

ve anket yapılmak sureti ile özel bir çalışma gerçekleştirildi. Çalışma sonunda TOD ve NABU heyetleri olarak Karabük Üniversitesi Orman Fakültesi Dekanını makamında ziyaret ederek projenin 3 ortağı olarak bugüne kadarki kusursuz işbirliği sürecini ve sonraki muhtemel ortaklıklarımızı değerlendirme fırsatı bulduk.

10 Ağustos 2017'de yapmayı planladığımız kapanış toplantısı öncesi oldukça önemli olan bu ikinci çalıştay oldukça başarılı ve tüm taraflar için bilgilendirici olmuştur. Çalıştay sonunda Almanya NABU'dan uzmanlar ile sahada 5 saatlik bir saha çalışması gerçekleştirilmiştir.

Bunun yanında Almanya'dan gelen proje ortağı kuruluşun temsilcileri ile özellikle projenin finansal konularının ayrıntılarını görüşmek üzere Ankara'da AB Bakanlığı Uzmanları ile bir araya gelinmiştir. 24.07.2017

TOD Giresun - Ordu Temsilciliği Etkinliği

Vural AKTAŞ

TOD Giresun - Ordu İlleri Temsilciliđinin Derneğimizin amaçlarına uygun şekilde doğa - evre ve orman sevgisini yaymak, kökleştirmek ve bu konularda bilinçli kamuoyu oluşturmak amacıyla planladığı ve TOD yönetim kurulunca da onaylanan doğa ve orman gezisi Giresun ve Ordu illerinden toplumun değişik kesimlerinden ve çeşitli mesleklerden 160 kişinin katılımı ile 16.07.2017 Pazar günü gerçekleştirilmiştir.

Program gereğince Giresun'dan Ordu'ya gelen grubun katılımı ile Ordu'dan iştirak edenlerle birlikte sabah saat 8.30 da Ulubey ilçesi Sayacabaşı mevkiine gidilmiştir.

Gezimize TOD Yönetim Kurulunu temsilen ailesiyle birlikte katılan Sayın Sıtkı ERAYDIN Bey bizleri onurlandırmıştır.

Sayacabaşı mevkiinde Derneğimizin tanıtımını müteakip yörenin ormanları ve ağaçlandırma sahaları hakkında Or. Yük. Müh. Vural AKTAŞ tarafından kısa bir bilgilendirme yapıldıktan sonra açık büfe kahvaltı verilmiştir. Daha sonra gezimizin 2. etabı olan Gölköy ilçesi Ulugöl Tabiat Parkına hareket edilmiştir.

Ulugöl'de yine TOD temsilcisi Vural AKTAŞ tarafından tabiat parkı hakkında bilgilendirme yapılarak, Göl etrafında yürüyüş parkurunda orman içinde bir gezi gerçekleştirilmiştir. Bu gezi sırasında katılımcıların soruları

gerek TOD temsilcimiz gerekse bu geziye katılan meslektaşlarımız tarafından cevaplandırılarak, katılımcılar bilgilendirilmiştir.

Ulugöl Tabiat Parkında yemek yenildikten sonra akşam saat

19.00'da Ordu'ya dönmüş, burada Ordu Fidanlık Müdürlüğümüzce katılımcılara 200 adet tüplü fidan dağıtımı yapılmıştır.

Temsilciliğimizin bu etkinliğine verdikleri destek ve yardımlardan dolayı TOD Yönetim Kuruluna, Ordu Fidanlık Müdürlüğüne, Ordu Orman İşletme Müdürlüğüne, Ordu Doğa Koruma ve Milli Parklar Şube Müdürlüğüne ve sağlık ekibi ile destekleyen Ordu Sağlık Müdürlüğüne Derneğimiz adına teşekkür ederiz.

Bu doğa ve orman gezisi etkinliğimiz TOD temsilcimiz Em. Or. Yük. Müh. Vural AKTAŞ ile yapılan röportaj sonucu ulusal yayın yapan Altaş T.V. tarafından haberleştirilerek, haber programlarında yayınlanmıştır. Böylece Derneğimizin daha geniş kitlelere tanıtımı sağlanmıştır.

Ali Kemal YİĞİTOĞLU'nun Ailesinden Derneğimize Ziyaret

Mesleğimize çok önemli katkıları olan, 25.03.1947-08.02.1948 tarihleri arasında Derneğimizin Genel Başkanlığı ile TBMM'de VII.-VIII. Dönem Amasya Milletvekilliği yapan Prof. Dr. Ali Kemal YİĞİTOĞLU'nun kızı Sayın Ayşe Ülker YİĞİTOĞLU ve kuzeni Nesil YURTCAN

15 Ağustos 2017 Salı günü, Derneğimizi ziyaret etmişlerdir. Halen Hollanda'da ikamet eden ve mimar olan Ayşe Ülker Hanım, babasının isminin verildiği ve ormancılık konusundaki en önemli ve en büyük kütüphane olma özelliğini koruyan Ali Kemal YİĞİTOĞLU kütüphanemizi gezdiler.

ALİ KEMAL YİĞİTOĞLU
25.03.1947 - 08.02.1948

Derneğimize www.ormancilardernegi.org web sitemizden kütüphanemizin detaylarını görerek ulaşan ve daha önce aynı isimle OGM Kampüsü içindeki kütüphanenin kapandığını ve bir daha açılmadığını öğrenen Sayın YİĞİTOĞLU, kütüphanemizdeki emek ve düzen için Dernek Yönetim Kurulumuza teşekkür etti.

Duygusal anların yaşandığı ziyaretlerinde konuklarımıza Yönetim Kurulu Başkanımız Fevzi KALELİ ve Genel Sekreterimiz Hüseyin ÇETİN eşlik etmişlerdir. Nazik ziyaretleri ve eski başkanımız hakkında aktardıkları için kendilerine teşekkür ediyoruz.

Emeğin Çağrısı

Abdullah ARSLAN

Editör: Tarık Barbaros PİLEVNE

BÖLÜM 1

Bu gün 1 Mayıs, emeğin bayramı! Şüphe yok ki, “Emek” en yüce değerdir. Egemen sınıf ve onun koruyucuları, 1 Mayısları kan-kıyım ve sindirme gününe dönüştürdüler ülkemde. Ben de emeğin kutsandığı bu günde, tüm emekçilere sevgi ve saygılarımı sunarak, bilgisayarımın başına geçtim ve 36 yıl sonra emeğimin izini sürerek gördüklerimi ve izlenimlerimi sizlerle paylaşmak istedim. Ben Abdullah Arslan; yağmurun damlasına hasreti olan, kuraklığın kıtlık, yağışın varsıllık yarattığı topraklarla cebelleşen bir çiftçinin çocuğu olarak 1946’da Yozgat’ta dünyaya geldim. Osmanlı’nın küllerinden doğan, bir yandan geçmişinin borçlarını

öderken, diğer yandan fakir fukaranın çocuklarının okuması için yatılı okullar açıp, eğitip, işlendiren Cumhuriyetimizin nimetlerine ulaşanlardanım. Ortaokuldan sonra dört yıl süreli Orman Tekniker Okulunu bitirdim. Kör kuruşun hesabını yaparak yaşamak iliklerimize kadar işlediğinden, beni “ben” yapan ve bugünlere ulaştıran devlete karşı borcumun ayırında oldum hep. Gündeliğimin ve bu borcumun karşılığını, biten her günün sonunda “ödeyebildim mi?” muhasebesini yaparak geçti yıllarım. 18 saat çalıştığım günlerde, yorulsam da huzur duyardım gün batarken.

İlerleyen yaşımın özelliği mi, yoksa bana özel bir durum mudur? Bir uygulamacı olarak gerçekleşmesinden kuşku duyduğum kritik projelerimin sonucunu görmeyi arzu ediyordum: 80'li yıllarda Alpin zona yakın yaptığım ağaçlandırmaları, Esentepe erozyon kontrolü çalışmalarımı, açık ve büyük alanlardaki Kayın dikimlerimi, Mahapdede projesindeki yaklaşık 100 Hektarlık Douglas göknarı ağaçlandırmamı... Bu sorularla kafam önlenemez derecede meşgul olmaya başladı. 40 yıla yakın bir çalışma sürecindeki hatamı, sevabımı görmeyi, gözlemlemeyi ve bunları değerlendirmeyi düşündüm. Bu amaçla; Gerede, Düzce, Gölyaka Orman İşletme Müdürlüklerine, çalışmalarımın sonuçlarını görme olanağını verip veremeyeceklerini sordum. Her üç işletmenin müdürleri bana dönerek, bundan memnuniyet duyacaklarını ifade ettiler. Sevindim, yer ve zaman planlaması, programı yaptım.

Buna göre; 27 Nisan 2016 Gerede, 28 Nisan 2016 Düzce ve 29 Nisan 2016'da Gölyaka İşletmelerini ziyaret edecektim. Geziyle ilgili olarak, Türkiye Ormancılar Derneğimizi ve Bolu Orman Bölge Müdürlüğünü bilgilendirdim. Derneğimiz ve Bölge Müdürümüzden kuvvetlice aldığım destekle daha bir heyecanlandım. Bolu Orman Bölge Müdürümüz, son derece özverili iki elemanını; Şube Müdürü Sayın Ahmet Yılmaz ve Tekniker Erdal Bey'i bir araçla görevlendirmişler. Gerede de buluştuk.

Gerede Gezi Heyeti; Kemal Kaya, Abdullah Arslan, Ahmet Yılmaz, Bünyamin Büyükbay, İsmail Dilek ve kamerada Erdal Bey.

Gerede Anılarım: Ocak Ayının karlı bir gününde, Gerede Orman İşletmesinin önünde otobüsten indik. Kızlarım; Selda 11, Yelda ise 8 yaşlarındaydılar. Karlı ve soğuk kışlara yabancı değillerdi. Dumlupınar, Ilgaz ve Seydişehir kışlarını ve karlı günlerini biliyorlar ama Gerede'nin soğuğu ile yeni tanışıyorlardı. Orman İşletmesi, kuzey rüzgârına açık bir tepeliğin üzerine kurulmuştu. Esentepe'den kalkan rüzgâr soluğu bu tepenin üstünde alıyordu. Bana tahsis edilen lojmanın önündeki eşyamızın yüklü olduğu kamyonun üzerine yarım metre kar yağmıştı. Çocukları bir meslektaşımın evine emanet edip, yeni evimizin kapısını açtık. İç içe iki oda ve bir müstakil yatak odasından ibaret. Pencereler kış şartlarına göre çift camlı. Ahşap çerçeveler çalışmış, duvarla doğrama arasından giren soğuk, iliklerimize kadar üşütüyor. Saha bekçilerimiz bizi bekliyorlarmış. Göçü indirmek,

karı temizlemek için aracın üstüne çıktılar. Kar örttüğü için nereye bastıklarını bilemediklerinden, her bastıkları yerden bir çatırtı kopuyor. Hanım da aşağıdan, "eyvah gitti bizim sehpa, gitti bizim tuvalet aynası" gibi yüreği ağzında sızlanıyordu. Ayaklarını nereye basacaklarını bilseler, zarar vermeyecekler ama yukarıda onların da işi zor. Epeyce zayıflatmış eşyaları indirip, öncelikle sobaları kurduk. Yaktığımız sobanın yaydığı ısı ve sığınabildiğimiz bir mekânın güvencesi bizleri o an mutlu etti.

Ertesi günün sabahı, Selda ve Yelda'yı ilkokula götürdüm. 5'nci ve 2'nci sınıflara kayıtlarını yaptırdım. Gerede de ikinci dönem öğrenimlerine başladılar.

Gerede'de benden önce Ağaçlandırma Mühendisliği görevini yürüten Selami Bayrak arkadaşım, Mühendislik lojmanına bir odunluk bir de kiler eklemiş, işimizi bir ölçüde kolaylaştırmıştı. Bürolarımız, orman emvali

deposunun içindeydi. Orman İşletme şefleri ve kâtipleri için birer oda ayrılmıştı. Ben ise kâtibimle aynı odada çalışacaktım. Sigara kullanmıyordum, kâtibim Halit Çeliker ise yalnızca yatarken sigarasını söndürüyor, çakmak kullanmıyordu. Bu yönüyle işimiz zordu.

İşletmecilik, Fidancılık ve kısmen ağaçlandırma çalışmalarım olduysa da, Erozyon Kontrolü konusunda hiçbir bilgim yoktu. Öncelikle projeleri incelemeye başladım. Çapaklı, Eğriova, Karapazar ve Yeniçağ projeleri suni gençleştirme, Esentepe ise erozyon kontrolü amaçlı, Ormaniçi Ağaçlandırma Projesi idi. Bu projeye yoğunlaştım. Sayın Selami Bayrak'ın düzenlediği bu harika projeyi okumak ve anlamak; erozyon kontrolü konusunda bilimsel anlamda doyurucu bilgilere ulaşmak demekti. Burada kendisini saygıyla anıyor ve teşekkür ediyorum. Mart ayının sonlarına doğru, kar kalktıkça, sahaları gezip, tanımaya başladım. Her bir sahada çalışmaların başlamasının ve sürdürülmesinin öyküleri vardı. Özellikle, Esentepe Projesi; Gerede Gölünün üstünde, E - 5 Karayolunun Bolu - Gerede güzergâhında başlamış, Esentepe'den yaylalara giden yolun iki yanını kapsamıştı. Esentepe'deki yaşlı koruluktan itibaren, Dayıoğlu Deresi'nin doğu istikametinde Gerede yerleşimini sarmalayarak, Karabük yolu boyunca devam ediyordu. Projenin amacı; Gerede yerleşkesi ile Gerede - Karabük yolunu sel ve taşkınlardan korumaktı.

Dayıoğlu Deresi, her yıl, Gerede'nin ortasından sel ve taşkınlarla ciddi zararlar vermekteydi. Derenin yukarı havzası ormanlık olmasına

karşın, Gerede'ye doğru yamaçlar çok dik ve çıplaktı. Projede; anadere yatağında denge meylî hesabıyla yedi adet meylî ıslah barajı, yamaçlardaki dereciklerde kuru duvar eşikleri, çok eğimli yüzeylerde, çit takviyeli teraslar üzerine bitkilendirme yer alıyordu. Projenin devamı için de; Yoğun otlatma baskısıyla, çıplaklaşan Gerede kent merkezi yönünde yayılan dik yamaçların dereciklerine kuru duvar eşikleri, çok eğimli yüzeylere de çit takviyeli derin teraslar, ağaçlandırmada ana tür olarak da, yörenin doğal ağacı olan Sarıçam önerilmekteydi.

Ortaya çıkan ürünün önemini ifade edebilmek için arka planını da vermek ihtiyacını duyuyorum. Zamanla şartlar o kadar değişmiş ki, yeni kuşakların objektif değerlendirmelerine olanak sağlamak bakımından hikâyeler önem kazanıyor. Bu nedenle izleme sırasından ziyade konu ilintisini öne çıkarmaya çalışıyor; bir yerleşimin, devlet kara yolunun sel ve taşkından korunması öyküsünü anlatmaya çalışıyorum.

Selami Bey, Dayıoğlu Deresinde projelendirilen yedi barajdan ilkinin; Boğaz bölgesinin son noktasında bir yanını som kayaya dayayarak, aşağıdaki fotoğrafta görüldüğü üzere çift radyalı çok güçlü bir meylî ıslah barajı şeklinde inşa etmişti.

Baraj inşaatının tamamlandığı günlerde burada bir ağaçlandırma semineri düzenlenmiş ve bu seminerde, barajın büyüklüğü abartılı bulunmuş ve eleştirilmişti. Seminerin hemen sonrasında, bir günde metrekareye 65 mm şiddetinde aşırı bir yağmur yağmıştı. Dayıoğlu Deresinin bir günlük seli, barajın arkasını savağına kadar rüsupla doldurmuş, dolan rüsup, derenin akış meylini düşürmüş, yamaç kaymalarına karşı dayanma noktası oluşturmuştu. Netice olarak baraj işlevini tam olarak yerine getirmişti. Dayıoğlu Deresinin yamaç bitkilendirmesi, kuru duvar eşikleri ve çit takviyeli teraslara fidan dikimleriyle tamamlanmıştı.

Dayıoğlu Deresi Meyil Islah Barajı

Çalışma alanları, yerleşimlerin hemen üzerinden başlıyordu. Sosyal ihtilafların çözümünde, mesleği Orman Mühendis Muaviniği olan Gerede Belediye Başkanı Tahsin Darendeli'nin, teşkilat olarak çok değerli katkılarını almıştık. Olayın hikâyesi şöyleydi: Esentepe'de ağaçlandırma faaliyetlerinin başlamasıyla birlikte, kasaplar ve sürü sahipleri ayaklanmışlardı. Belediye Başkanı, halka rağmen, ağaçlandırma çalışmalarına destek vermiş, zamanın Orman Bakanına çıkmış, beldeye davet etmişti. Bakan'ın geleceğini vaat etmesi üzerine, Selami Bey'e hazırlanmasını, projenin amacını güzelce anlatmasını önermişti.

Konuyu Selami Bey'den dinleyen ve bu sunumdan etkilenen bakan; "Bana olayı farklı anlatmışlardı. Siz işinize devam edin" demişti. Buna rağmen çalışmaya muhalefet eden kesimler, bir süre daha yapılan terasları bozar ve dikenli tel ihatelerini tahrip ederler. Yoğun ve etkili mücadelelerden sonra ihtilafın direnci kırılır. Görevi devraldığında Esentepe'de, Gerede şehir merkezli bir direniş kalmamıştı...

27.05.2016 günü sabahı, Kemal Kaya ve Bünyamin Büyükbaş'la birlikte Gerede Orman İşletmesi'nde hazır bulunduk. Bolu'dan Ahmet Yılmaz ve Erdal Bey'lerin yanında, Gerede İşletme Müdürü İsmail Bey'de ekibimize katılarak iki araçla, Esentepe'den gezimize başladık.

Aşağıdaki fotoğraflarda kıyaslama yapılan alana kadar görülen yerlerdeki dikimlerin bakımları ile işe başladım. Devamı alanların ağaçlandırmalarını proje doğrultusunda sürdürdüm. Koçumlar Köyünün şiddetli

muhalefeti ile karşılaştıysam da, sıkıyönetim döneminin kaymakamlarından İsmail Kara'nın güçlü desteği ile çalışmayı proje disiplininden ödün vermeden yürüttüm. Ta ki; Tarakçı Köyünün üstüne kadar...

Proje genel alanından bir manzara ve sonradan eklenen ağaçlandırma alanları.

Proje alanından bir tepe görüntüsü

Proje alanının Karabük Yolu yönünde görüntüsü

Gerede'nin içinden ve Pazar yerinin kenarından geçen dere, sel ve taşkınlarla yerleşimi tehdit ediyor, pazar tezgâhlarını sürüklediği bile oluyormuş. Şehir merkezi bölümünde dere en az 5 metre eninde kanal içine alınmış, rüsupla gelen sel, bu yatağa bile sığmıyormuş. 37 yıl sonra Dayıoğlu Deresi ve Esentepe Projesinin işlevselliğini gözlemledik. Saha sarıçamla kaplanmış, erozyondan eser kalmamıştı. Barajın yapıldığı 1979'dan itibaren taşkın olmamıştı. Dere yatağı şehir bölümünde yeniden inşa edilirken, 5 metre yerine 2 metre genişliğe düşürülmüş. Yeni nesil geçmişteki sel öykülerini unutmuştu. Belki de bu yaşam huzurunu sağlayan kurumu ve emekçilerini de...

Gerede yaylalarının muhtelif yerlerinden çalışma alanlarını yukarıdan da izledik. Geçmişte bu açıdan aldığımız bir görüntü olmadığından şiddetli yüzey erozyonunun mevcut olduğu alanı gösteremiyorum. Çalışırken bildiğim ve ağaç bayramında kısmen görebildiğiniz Gerede'ye bakan yamaç, Karabük Yolu boyunca tam alanda ormanlaşmıştı.

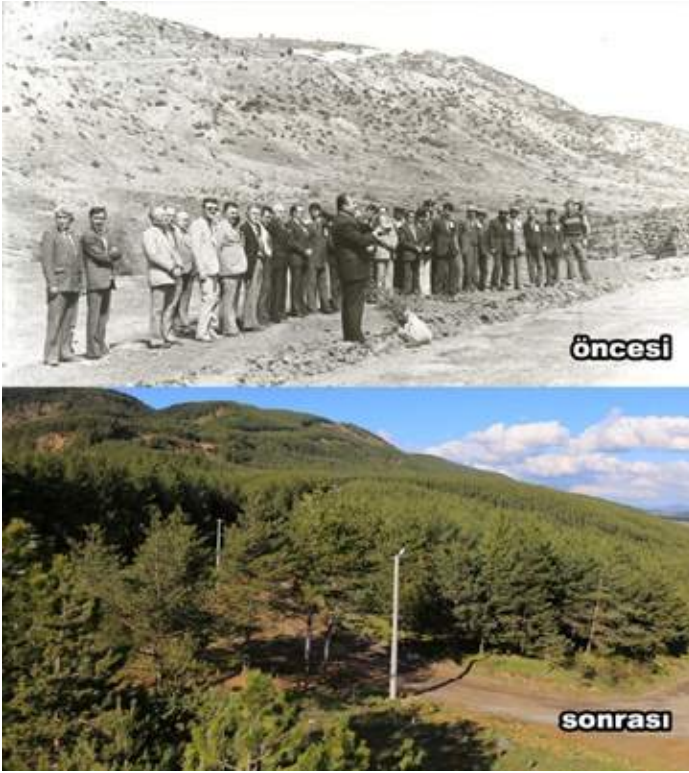

Yayladan, 1980 ağaç bayramı tören alanı olan noktaya doğru inerken proje bütünlüğünü ve başarısını keyifle izledik.

İzleme Heyetimiz; Esentepe erozyon kontrolü sahasının yukarı havzasında meşçere içinde

Gerede Burgaz ve Haşat Projeleri

Burgaz Projesi: Gezimizin bu bölümünde, Aktaş Bölgesi / Burgaz Projesine geçtik. E-5 Kara Yolundan, Aktaş Bölge Şefliği'ne doğru Ankara İstikametinde giderken yolun sol tarafındaki açıklıkların dere yataklarında, toprak derinliği olan yerlerde kısmi bir başarı gördük. Sığ topraklı yerlerde maalesef ciddi bir başarısızlık söz konusuydu. İşçi gücü ile toprak işleyip hayvan baskısına karşı saha emniyetini sağladığımız bu sahalardaki başarısızlığımız benim için sürpriz olmadı. Ne pahasına olursa olsun, başarı şansı olmayan bir yerde ağaçlandırma yapmamalıydık. Burada en az 30 Cm toprak vardı. Bu saha, ortalama yıllık yağışın 500 mg olduğu fakat yağışın daha çok kışın düştüğü yerdir. Uzun yaz kuraklıkları başarı şansını yok eder. Karadeniz'de olsa bu sıkıntı yaşanmazdı. Mazeret değil ama genç kuşakların da yararlanması için olayın içyüzünü anlatayım...

21 Mart 1980 / 27 Nisan 2016

Tek başına Dayıoğlu Deresindeki erozyon kontrolü çalışmaları ve yapılan bir adet ıslah barajının öneminin, profesyonel bir çalışmayla halka anlatılmasının, kurumun prestijini artıracığı düşüncemizi Bolu Orman Bölge Müdürü ile de paylaştık.

Şimdi Kent Ormanı olarak düzenlenen bu alan, yukarıdaki siyah-beyaz fotoğrafta görülen tören alanıdır.

Burgaz Projesi, 1984 yılı ilkbahar dikimi.

Burgaz Projesi yol boyu ağaçlandırması.

12 Eylül sonrasında, E-5 Kara yolunun çevresindeki binaların yola bakan yüzeylerinin badanalanması emirlenmişti. Bu arada Gerede Kaymakamı Alâeddin Yüksel, Kızılcahamam sınırına kadar, E-5 Kara yolu ile doğal orman arasında kalan orman mülkiyetindeki açık alanların ağaçlandırılmasını talep etti. Burgaz Projesi kapsamında bu yerleri ağaçlandırdık.

Sığ yerlerde başarı şansımızın olamayacağının farkındaydım. Buradan ayrılalıdan beri bu saha için kaygılıydım. Tabiata emirle hükmetmenin imkânı olmadığının bir kanıtıdır bu görüntü. Buraya harcanılan emek ve paranın vebali de omuzlarımdadır. Bu sahada kendimi kötü hissettim.

Bu çalışmada saha bütünlüğü yoktu. Yer yer başarı varsa da tatmin edici değildi. Burgaz Projesi, Gerede’de son çalışmamdı. 1984 ilkbaharı dikimlerimizi vasat bir başarı düzeyinde izledim.

Haşat Projesi

1982 yılında, Rüstem Alparslan Bey’le Haşat Projesini yaptık. 1983 Nisanında iki adet MB - Trac makineyi, Çiçekli Çayırında işi başlatmak üzere gönderdim. Arkasından ben de sahaya vardım ki, 100 e yakın insan makineleri çevirmiş, sahaya sokmuyorlar. Çiçekli Çayırını (300 Ha.) dış etkilerden korumak için çok önceleri kuru taş duvarla çevrelemişler. Bizim işe başlayacağımızı duyunca, Köyün Ankara’da ki nüfusu dâhil buraya koşmuş. Duvarları da yenilemişler, bizi sokmuyorlar. Öğleden sonraydı, tartışmalar o kadar uzadı ki, muhtar; “Biz, derdimizi size anlatamadık. Siz de bize bu işi anlatamadınız. Bu yoğunluk ve kalabalıkta bu zor olacak. Demirler Köyümüz aha şuracıkta. Köy odamıza oturalım. Avukatımız da köyümüzden. Orada konuşalım.” Dedi. Bana makul geldi.

Demirler Köyünün yarısından fazlası Ankara Sitelerde çalışırlarmış. “Çiçekli Çayırı elimizden gidecek” yaygarası ile hepsi birden köye gelmişler. Orada bir avukatla karşılaştım. Plandan, projeden, mülkiyetten anlayabilecek bir insanın muhababım olması beni rahatlatmış. Tüm belgeleri avukata sundum: “Bu iş benim için bir zorunluluktur” dedim. Devletin faaliyetlerini engellemenin cezai ve hukuki karşılıklarını da anlattım. “Esasen biliyorsunuz ya” diye de ilave ettim. Çiçekli Çayırı, mera vasfını giderek kaybetmiş bir alandı. Sahanın orta yerinden kaynaklanan bir su vardı. Ankara’dan gelenlerin burada piknik yapıp, rekreasyon ihtiyaçlarını karşıladıklarını anladım. Bu durumda; sahanın tamamına muhalefetlerinin olmayacağını sezdim. Karşı

Haşat Projesinden bir görüntü; bu saha da benim sevabımdı.

teklif olarak; “Size kaynağınızı bırakayım, piknik ihtiyacınız için bir miktar alanı da vereyim, ancak; “sizin için ayrılan yerin sonrasında kimse önümüze geçip muhalefet etmesin” dedim. Avukatın gözleri parladı. “O zaman bize bırakacağınız alanı gösterin” dedi. Saat 22.00 ye gelmişti. “Bu saatte zor olur. Sabah ola hayrola!” dedim. Avukat; “Burada olanların çoğu Ankara’da işini bırakıp geldi. Yarın işlerinin başında olacaklar. Bize bırakacağınız yeri şimdi sahada gösterin. Biz de huzur içinde işimize, Ankara’ya dönelim.” dedi.

Peki demek zorunda kaldım. Gece vakti sahanın yolunu bilmediğimizden hizmet vasıtasını köyde bıraktık. Fidancılar, halk mevcut taksilerine binerek sahaya hareket ettik. Ben Avukatın taksisinde idim. Öyle yerlerden geçiyoruz ki; aracın altı taşlara vuruyor. Üzülüyorum; “Avukat, otomobile yazık edeceksin”. Avukat; “Çiçekli Çayırı için bir otomobil feda olsun. Sana bu taksinin anahtarını hemen teslim edeyim. Hatta daha fazlası için bir talebiniz varsa, memnuniyetle karşılıyoruz. Yeter ki, siz bu işten vazgeçin.” Bu teklif gençlik yıllarımda yapılsa, ortalığı dağıtırdım. Şimdi sakın ve netice

alıcı olmalıydım: “Çiçekli Çayırının sizin için önemini anladım. Parayla pulla ifade edilemeyecek kadar değerli ama siz de beni anlayın. Bu projeyi yürütmek, işimi yapmak da benim için ifade edilemeyecek kadar önemli. Bir hukuk adamı olarak bu teklifi siz yapmamış, ben de duymamış olayım.” Dedim.

Gerçekten mahcup oldu, sahada bile yanıma gelememi. Karanlıkta, su kaynağından itibaren 50 metre uzaklığa kadar sınırları çizdim. Haşat projesine başladım. Yaklaşık 1000 Ha. civarında bir sahayı ağaçlandırdık. Gezi heyetimizle 27 Nisan 2016 günü Çiçekli Çayırına geldik ve direklik çağında nefis bir ormanla karşılaştık. Çalışmanın başlangıcında, Demirler Köylülerinin tampon saha olarak ayrılmasını istedikleri alan, zamanla yine aynı köylülerin talebi üzerine ağaçlandırılmış.

Çiçekli Çayırında ağaçlandırmanın başladığı çizgideyiz.

Çiçekli çayırından başlayan ağaçlandırmanın iç görüntüsü.

Yaklaşık 1000 Hektarlık direklik çağına girmiş, sarıçam ormanı içinde yürüdükçe aldığım hazzı unutamam! Haşat Yaylasına doğru yükselti 1500 metreyi geçiyordu. Bu kısım çıplaktı. Alpin zonu olarak düşündüğüm, bu kısmı merak ediyordum. Alpin zonu diye kaygılandığım çıplak tepenin yükseltisindeki yerler için duyduğum endişe yersizmiş. Başarılı orman zinciri burada da bozulmamıştı.

Alpin zonu, uzaktan.

Eğrioiva sahası da beklediğim gibi son derece başarılı bir saha olarak çıktı karşıma.

Eğrioiva Projesi: Haşat Projesinden sonra Esentepe üzerinden Eğrioiva sun'i tensil sahasına geçtik. Eğrioiva Projesinin büyük bölümünü Selami Bey gerçekleştirmişti. Kalan kısmını da 1980 baharında ben diktirmiştim. Doğal olarak bakımlarını da ben yaptırardım.

36 yıl sonra direklik çağını bile aşmak üzere olan çamların efendisi sarıçamla kaplı olan ve seyrine doyum olmayan bu sahayı da zevkle izledim. Tüm çalışanlara, emeklerinin semeresini böyle görmeleri kısmet olsun. Benim yaşadığım hazzı ve zevki herkes tatsın.

Eğrioiva'dan, Çayören Güney Yaylasına doğru gelirken, mera ıslah çalışması yapmıştım. Yoğun yayılcı ardıçları MB – Trac'a akople örtü temizleme tırağı ile temizlemiş, korunga ekmişim. Şu an ardıçlar işgal etmiş. Maalesef mera bakımsızlıktan eski haline dönmüştü. Eğrioiva Projesinden sonra, Gerede İşletme Müdürü Sayın İsmail Dilek'le vedalaştık. Gösterdikleri konukseverlik ve ilgileri için teşekkür ettik. Bolu'ya hareket ettik. Ertesi sabah Bolu Bölge Müdürümüzü ziyaret ettik.

(Devam Edecek)

Bolu Orman Bölge Müdürü Sayın Yusuf Şahin ile.

MAKİ – Bilinenden daha fazlası

Doç. Dr. Ali KAVGACI

**Batı Akdeniz Ormanlık
Araştırma Enstitüsü Müdürlüğü,
Antalya, Türkiye.
alikavgaci1977@yahoo.com**

1. Giriş

Akdeniz iklimi ülkemizin de içinde bulunduğu Akdeniz havzası, Kaliforniya, Şili'nin orta kesimleri, Güney Afrika'nın Cape bölgesi ve Avustralya'nın güney ve güney batı bölgelerinde egemendir¹. Bu bölgelerin karakteristik vejetasyon tiplerinden biri de sert yapraklı ormanlar ve çalılıklardır. Bu ekosistemler kuraklığa uyum göstermiş sert yapraklara sahip bitkiler ile

yangın sonrası sürgünden ya da tohumdan gençleşerek gelen yenilenme özelliğine sahip bitkilerin egemenliğindeki ekosistemlerdir². Sert yapraklı ormanlar ve çalılıkların yayılış yaptığı bölgeler özellikle Akdeniz havzasında binlerce yıldır insan yaşamının olduğu alanlardır. Bu durum sert yapraklı ormanlar ve çalılıkların tahrip olmasına neden olmuş, sert yapraklı ormanlar büyük oranda çalılıklara dönüşmüş ve farklı kuruluş özelliklerinde çalılıklar meydana gelmiştir³.

1- Keeley JE, Bond WJ, Bradstock RA, Pausas JG, Rundel PW, 2012. Fire in Mediterranean Ecosystems, Ecology, Evolution and Management. Cambridge University Press, 515s.

2- Moreira F, Arianoutsou M, Corona P, De las Heras J (eds.) 2012. Post-fire management and restoration of Southern European forests, managing forests ecosystems. Springer, 329 s.

3- Özalp G, 2000. Sert yapraklı ormanlar ve maki. İÜ Orman Fakültesi Dergisi, A:2:131-150.

Bu nedenle bugün maki olarak adlandırılan sert yapraklı Akdeniz çalılıkların süksesyonel oluşumları hakkında (primer – sekonder) karar vermek zor olmaktadır.

Maki vejetasyonu yapısal olarak boylu maki ve alçak maki olarak 2 grupta sınıflandırılmaktadır⁴. Boylu maki: 4-5 m boylarında çalı, ağaç veya ağaççıkların varlığıyla karakterize olmaktadır ve *Arbutus unedo* (Kocayemiş), *A. andrachne* (Sandal), *Quercus ilex* (Pırnal meşesi), *Q. coccifera* (Kermes meşesi), *Cercis siliquastrum* (Erguvan), *Olea europea* (Keçiboynuzu), *Phillyrea latifolia* (Akçakesme), *Spartium junceum* (Katır tırnağı), *Ceratonia siliqua* (Harnup), *Paliurus spina-christi* vb. bu çalılıkların egemen türleri durumundadır. Bu alanlardaki ağaç türlerinin varlığı makinin orman kurabilme potansiyelini

ortaya koyduğu gibi, yoğun insan baskısı nedeniyle alçak makiye dönüştükleri de görülmektedir.

Alçak maki ise, 1,5-2 m boylarında kısa boylu çalılarının egemenliğinde bir vejetasyon tipidir. Bu makinin karakter türleri olarak *Pistacia lentiscus* (Sakız), *Rosmarinus officinalis* (Biberiye), *Phlomis* spp. (Çalba türleri), *Ruscus aculeatus* (Tavşan memesi), *Cistus salvifolius* (Beyaz çiçekli laden), *C. creticus* (Kırmızı çiçekli laden) vb. sayılabilir. Ancak bilindiği üzere bu tipte bulunan bazı türlerin de boylu maki karakterinde boylanabildikleri görülmektedir. Akdeniz iklimi etkisi altında daha kısa boylu çalılıklara da rastlanmakta olup, bu vejetasyon tipleri garig veya frigana olarak isimlendirilmektedir. Bu vejetasyon tipinin karakter türleri de *Sarcopoterium spinosum* (Abdestbozan), *Genista acontoclada*

(*Kertikefen*), *Erica manipulflora* (Püren) vb. dir. Özellikle yoğun otlatma etkisi altındaki bölgelerde, gerek boylu gerekse alçak makiliklerin de garig (frigana) formunda vejetasyon yapılarına dönüştükleri görülmektedir.

Ülkemizde makilikler gerek mülkiyet gerekse yönetsel olarak hep sorunlu alanlar olarak ortaya çıkmıştır. Son yıllara kadar bu alanlar Amenajman Planlarında “diğer yapraklılar” olarak sınıflandırılmakta ve odun üretimi açısından herhangi bir işleme konu edilmemekteydi. Son yıllarda ise makiliklerin “Mak” rumuzuyla sınıflandırıldığı ve çeşitli şekillerde odun üretimine konu edildiği görülmektedir. Makilikler için odun üretimi sahip olduğu odunsu tür çeşitliliği ve onların biyolojik özellikleri itibarıyla bir yönetsel etkinlik olabileceği

4- Yaltırık F, Efe A, 1989. Otsu Bitkiler Sistematigi. İÜ Orman Fakültesi Yayını, 512s.

gibi, makiliklerin sahip olduğu diğer bir çok biyolojik, ekolojik ve yapısal zenginliğinden dolayı başka amaçlar çerçevesinde de planlanmaları mümkündür.

Bu alanların özellikleri ve bu özellikler bağlamında uygulanabilecek yönetsel yaklaşımlara ilişkin şu önerileri geliştirmek mümkündür:

- Sert yapraklı ormanlar ve makilikler, bitki zenginliği ve endemizmin yüksek olduğu alanlardır. Ayrıca çok sayıda tehlike altındaki türün de yayılış yaptığı alanlardır. Dolayısıyla biyoçeşitlilik açısından zengin ve hassas bir niteliğe sahip olabilmektedirler. Bu kapsamda sert yapraklı ormanlar ve makilikler doğa koruma açısından önemli alanlardır ve bu amaç kapsamında yönetilebilecek

niteliktedirler.

- Ekstrem yetişme ortamlarında yayılış yapabilmeleri (yüksek eğim, yoğun yüzeysel kayalanma, sık toprak vb.), yoğun bir vejetasyon kapalılığına sahip olabilmeleri, toprağı sıkı bir şekilde tutabilmeleri gibi özellikleri nedeniyle su koruma ve üretimiyle, toprak koruma açısından çok önemli işlevleri yerine getirebilmektedirler. Bu ise sert yapraklı orman ve makiliklerin su ve toprak koruma fonksiyonu çerçevesinde planlanabileceğini ortaya koymaktadır.
- Son yıllarda odun dışı orman ürünleri konusu ormancılık teşkilatının önemli konularından biri haline gelmiştir. Sert yapraklı ormanlar ve makilikler de tıbbi ve aromatik bitkilerin yoğun

olarak yayılış yaptığı alanlardır (*Salvia* spp., *Sideritis* spp., *Origanum* spp., *Thymus* spp. vb.) ve odun dışı orman ürünleri üretimi amacıyla planlanmaları mümkündür.

- Değişik sektörlerin odun ihtiyacının (odun kömürü üretimi, fırınların odun ihtiyacı vb) karşılanması açısından da bu alanlar değerli alanlardır. Bu kapsamda, verim gücünün ve canlılığının yüksek olması koşuluyla, örneğin kermes meşesi baltalığı, sandal baltalığı vb. şeklinde uygun rotasyon süreleriyle birlikte sert yapraklı orman ve makiliklerin planlaması yapılabilir.
- Ağaç, ağaççık, çalı ve otsu bitkiler itibarıyla var olan zenginlik, bu alanların yem değeri açısından da yüksek bir değere sahip olmasına

neden olmaktadır. Dolayısıyla kontrollü ve münavebeli şekilde yapılacak bir otlatma da bu alanlarda uygulanabilecek yönetsel bir yaklaşım olmaktadır.

- Bu alanların sahip olduğu değişik kuruluşlar, bu kuruluşları meydana getiren bitkilerin değişik zamanlarda çiçeklenmesi ve bu bitkilerin herdem yeşil ya da yaprağını döken türler olmaları bu vejetasyonların peyzaj değerinin de yüksek olmasına neden olmaktadır. Bu sebeple sert yapraklı ormanlar ve makilikler estetik açıdan değerli alanlardır ve bu amaçla yapılabilecek yönetsel faaliyetlere (ekoturizm ve rekreasyon gibi) hizmet edebilecek niteliktedirler.
- Bugün bozuk halde bulunan birçok maki sahası kızılçam, sedir ve karaçam gibi türlerin ormanlarının bozunumu

sonucunda oluşmuş alanlardır. Dolayısıyla bu gibi sahalarda eğer verimli orman kuruluşları elde etmenin imkânları var ise ve özellikle kızılçam sahaları için yangın tekerrürü de yüksek değilse ağaçlandırma yapmak ve verimli ormanlar kurmayı hedeflemek uygun bir yaklaşım olabilmektedir.

Görüldüğü üzere sert yapraklı ormanlar ve makilikler sahip oldukları biyolojik, ekolojik ve kuruluş özellikleriyle çok değişik amaçlara hizmet edebilecek yapıdadırlar. Bu noktada önemli olan husus bu alanların sahip oldukları özelliklerinin uygun şekilde tespit edilmesi ve belirlenen amaç ya da amaçlar doğrultusunda planlanmasıdır. Bu tür bir planlama için de yapılması gerekli ilk iş, bu alanların sahip olduğu floristik ve ekolojik zenginliğin vejetasyon

ve yetiştirme ortamı haritalarıyla ortaya konmasıdır. Doğa koruma ve yaban hayatı açısından fauna zenginliğinin tespit edilmesidir.

Yosemite Milli Parkı

İzlenimlerimiz

Üzeyir KARABIÇAK

Orman Yüksek Mühendisi

Mart ayının ilk haftasında, ABD'nin Georgia eyaleti Atlanta şehrinde oturan çocuklarımıza THY 12 saatlik bir uçuşla bize ulaştırmıştı.

Torunlarımızın bahar bayramı tatilinden yararlanarak Kaliforniya'ya gitmeyi kararlaştırdık.

Atlanta'dan uçakla 4,5 saatte Sacramento havaalanına indik. Sacramento çevreci bir bölgeymiş. Kiralanan araçla 155 mil sonra Yosemite Milli Parkına ulaştık

Kalacağımız otele yerleştik. Yüksek orman içerisinde yer alan otel bizi çam kokuları ile karşıladı. Kapı tokmağında bir yüzünde "Kış uykusundayım beni rahatsız etmeyin" diğer yüzünde "orman yolundayım odamı temizleyebilirsiniz" yazılı kart asılıydı.

İkinci gün gezmek için Yosemite kapısına geldiğimizde görevli yolun heyelan nedeniyle kapalı olduğunu söyledi. Bu durumda ne yapabileceğimizi sorduk. Bizim gezebileceğimiz yerleri gösterdi.

İlk olarak 1.8 mil patika yoldan kara basarak çam ve özellikle geniş gövdeli sekoya ağaçlarının bulunduğu ormanda yürüdük. Özel işaretlerden tarihi hakkında

bilgi edindik. Hetch Hetchy barajını gördük, barajın suyu arazi meyliyle 168 mil mesafedeki San Francisco'ya ulaşıyor ve şehrin su ihtiyacını karşılıyor.

Yazının başına da koyduğum esas konuya gelmek istiyorum. Parkta tüm güzelliklerin yanında beni çok etkiledi. "Ben Amerika'da iken" esprisinden uzakta bir husus, ilkokulda okuyan torunumun daha önce Grand Canyon, Bryce Canyon, Zion National parklardan aldığı üç rozetine dördüncüsünü kardeşiyle birlikte Yosemite Park'tan alacaktı.

Bu işlem için ne mi yapıyor?
Önce park eğitim servisine
gidiliyor. Eğitimci parkın
tarihçesini anlatıyor, yerleşenlerin
kültürleri, müzikleri gibi hususları
açıklıyor ve hazırlanan forma,
çocuklar dinlemişlerdir diye imza
atıyor.

İmzalı formu alan çocuk, park
yönetiminde rozet verecek
görevliye gidiyor. Görevli
eğitcinin anlattıklarını dinleyip
dinlemediklerini sorularıyla kontrol
ediyor. Rozeti vermek için ellerini
kaldırarak and içtiriyor.

Her şeyimiz çocuklarımızı
bilinçlendirerek ülkemizin varlığını
onlara emanet edeceğimizi Orman
Haftasında, Ağaç Bayramında dile
getirmiyor muyuz?

Bu espriden hareketle bu
gözlemimi ifade etmek istedim.

Ormanlarımızı çok seviyoruz.

Kısaca; bir Junior Ranger
olarak bütün ulusal parkları,
diğer bütün doğal güzellikleri
koruyacağıma, doğal hayvanları,
hayvanlara yiyecek vermeyeceğime,
bitkileri koruyacağıma ve tahrip
etmeyeceğime, parkları oldukları
gibi güzel tutacağıma, çöp atmayıp,
yerdeki çöpleri alacağıma, doğa
içerisinde zaman geçirirken
güvenlik kurallarına uyacağıma
yemin ederim.

Alt Tarafı Duvar!

Nail ÖZER

Orman Mühendisi

Efendim; bendeniz otuzundan sonra orman mühendisi olmuş, iktisatçı, eski bir gazeteci ve baba mesleği olarak saat tamircisi, dahası okumaya doymamış yüksek mühendis olma yolunda ilerleyen bir öğrenciyim. Pek yeni yetme de sayılmam ama en hafifinden kerli ferli derken, ne olduğunu anlamadan bir de çocuk babası oldum...

Dedim ya okumaya doymadım, doymadım. Yolum Bartın Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü'ne düştü. Tezsiz yüksek lisansa başladım. Olmadı. Bir daha sınava girip aynı enstitüde orman mühendisliği tezli yüksek lisans programına kayıt yaptırdım.

Eğitimin yaşı yoktur, diyerek “keyfi hizmete mahsus” olan aracım ile Bartın yollarını Ocak 2017'den beri aşındırmaya başladım. Temmuz

ayını da dahil edersek kabaca yedi ayda eski yol diye tabir edilen E-5 üzerinden İstanbul-İzmit-Sakarya-Düzce-Yeniçağa-Bolu-Devrek-Çaycuma-Bartın istikametinde beş defa gidip geldim. İki kere hız aşımından trafik cezası, Amasra'da birkaç kere akşam sefası da yaptıktan sonra gözümü tırmalayan ve uzun zamandır da beni rahatsız eden bir olayı geç de olsa sizinle paylaşmak istedim.

Bu olayı tetikleyen yaşadığım yerdeki mezarlık duvarının 27.07.2017 tarihindeki fırtınada yıkılmasıydı. Doğa olayları konusunda ilk sırayı hep “takdiri ilahi” aldığı için umursanmayan ve her gün işe gidip gelirken kenarından yürüyerek geçtiğim duvara (duvarlara) daha farklı bakmamı sağladı. Çünkü ihtimalle o gün orada yaralananlar arasında ben veya eşim/oğlum olabilirdi!

Yaralananlara geçmiş olsun dileklerimizle...

Serde teknik elemanlık var ya, bu uzun girizgâhtan sonra birbiriyle alakasız iki olayı alın buradan yakın ve lehim kaynakla birbirine tutturun. Kopabilir ama yeniden lehimlenebilir. Çünkü *“olgular arasında nedensellik bağı vardır”*, diyerek iyi okumalar dilerim.

Hikâye, Devrek – Bolu Orman Bölge Müdürlüğü arasında kalan kara yolu üzerinde cereyan ediyor. Karadeniz’de can kaybına sebep olan alışıl gelmiş heyelanlar üzerine... Umarım burada sebep olmamıştır. Kabaca arabanın kilometre sayacıyla 30 km olarak ölçtüğüm yolun sağlı sollu iki tarafında da mevcut olan istinat duvarlarıyla ilgili. Harçlı taş ile yapılmış bu duvarları pek bir severim. Yol kenarlarında mühendislerin,

işçilerin sanat eserleridir. Zaten orman içindeyse sanat yapıları olarak adlandırılır. Haklı bir sebebi de vardır. Emek, alınteri, gözyaşı ve kan vardır. Peyzaj olarak bütünleyici, koruyucu bir etkiye sahiptir. El kantar, göz terazi idare edin artık, ölçüm cihazlarım yanımda olmasa bile kabaca 1-2 metre yükseklikten 8-10 metre yüksekliğe kadar aralıklarla yol boyunca devam etmektedir, duvar silsilesi. Şimdi gelelim heyelan ile yıkılan en görkemli duvara...

İlk bakışta duvarın çatısı olan harpuşta yoktu. Akademide öğretilen; asgari Ø 10 cm çapında koroze boru veya 10 cm x 10 cm kare şeklinde barbakan da yoktu. Barbakan vardı ama benim evin çatısındaki pimaş borusu daha geniştir. Siz hesap edin! Yüksek ve uzun

istinat duvarlarında dilatasyon derzleri bırakılmıydu ama onlar da çimento ile doldurulmuştu. Hani akademide, eğitimde, stajlarda, derslerde mutlaka görmüşsünüzdür; duvar yıkılabilir fakat bir kısmı yıkılması neticesinde maliyeti düşürmek için parçalı ve boşluklu yapılması gerekliliği teknik olarak öğretilmiştir. Bir de metre kareye en fazla 15 adet, büyüklüğü 50 cm’yi geçmeyecek taş yerleştirilmesi, taşlar arasında harç izi 4 cm’yi aşmayacak şekilde gözükmesi gerektiği ifade edilmiştir. Hocalarım ne iyi etmiş ki bu bilgileri bize vermiştir. Bilgilendikçe ve uygulamalara gittikçe yanlışlar gözünüzü tırmalamaya, beyninizde küçük heyelanlar oluşturmaya sebep olmaktadır. Bu işler insanın beynindeki sinir hücreleri arasındaki boşlukları

dolduradursun... Duvarın ön kısmından devam edelim...

Müteahhit arkadaşlar belli ki betonun prizlenmesinden ve taş malzemenin eksikliğinden olsa gerek “yapıştır gitsin demişler!”. Zavallı elemanın borusu bitmiş olsa gerek ki teşbihte hata olmaz; Devrek'teki evlerin 5 cm çapındaki pimaş borularını almış(!) ki işi zamanında teslim etsin!

Gelelim duvarın arka tarafına.. Hızlı hızlı sıralayacağım. Çünkü planı çizen ve/veya uygulayan arkadaş bu işi çarçabuk bitirmek derdin de olan birisi... Ben de onun hızına yetişeyim dedim, kısa kısa notlar aldım: İstinat duvarının arka kısmına drenaj hattı döşemiş midir? Bilemem (göremem, kazma ve küreğim yoktu!) ama kapilariteyi (geçirgenliği) sağlamak için kum, çakıl, drenaj borusu döşediğini (maliyeti nereye

döşediği belli olmakla beraber) pek göremedim. Mutlaka duvar statik hesabı yapmıştır. Fakat maliyet yüksek geldiğinden çok da üstünde durulmadığı ortadadır. İrili ufaklı yol boyunca üç noktada daha kayma gerçekleşmiş ve Devrek – Bartın yönündeki nehir yatağı yolu tehdit etmekte olup, taban aşınması ile kırılmalara sebep olmaktadır. Milletçe her şeyi dış cephe kaplaması ile çözdüğümüz ve makyaja önem verdiğimiz için toprak analizi, drenaj hattı, olası heyelan miktarı, işçi güvenliği, insan yaşamı, doğa koruma, ekonomik kayıp gibi konular önem arz etmemektedir. Varımız yoğunuz vahşice yol yapmaktır. Kaldı ki iş güvenliği ile ilgili denetimler ve uygulamalar ayrı bir yazı değil, ciltli roman konusudur.

Umarım buraya kadar canınızı sıkmamışımdır. Biraz daha

detaylandırarak yazıya devam ediyorum. Okumaktan yorulmadıysanız biraz daha sıkın dışınızı...

Arazi sınıflaması yapıldıysa o arazi, yol güzergâhını geçirdiğiniz o arazi, hangi sınıftadır? Toprağın dengesini koruyabildiği maksimum açı ya da eğim, her bir toprak tipi için farklıdır ve doğal şev eğimi olarak adlandırılır (Görcelioğlu, 2005). Şevleri kök sistemi, bitki örtüsü gibi materyallerle toprak bağlanır. Yüzey örtüsü bozulmuş (yol geçmiş), eğimi %45'i geçen ya da koruma amacı güdülen yerlerde ise duvarlara ihtiyaç duyulmaktadır. *Bu duvarları yaparken gerekli sınıflandırma yapılmış mıdır*, diye tekrar soralım. Akademik bilgi kısmına bir reklam arası verelim. Sorulara şöyle sıralı devam edelim:

cevaplamadım da diyebilirsiniz!
ki... Dananın kuyruğu alttaki
soruda kopacaktır.

Kamu İhale Kanunu son 14
yılıda 150 defadan fazla değişmiş,
buna istinasız muhalefet
ve iktidardaki çokyüzlüler
(Türkçesi çok sempatik oluyor,
siz politikacılar deyiverin) çanak
tutmuşken; siyasiler ucuz rant,
oy, koltuk, maaş peşindeyken...
Sizler -kamu malını korumakla
mükellef olan denetçi, iş teslimi
alan mühendis ve yöneticiler-
diplomanıza, bilime, inandığınızı
dine, vicdanınıza hiç mi saygınız
yoktur? Siyasilerin ihale kanunu
oynaklığı gibi sizlerin de bilimsel
hesaplamalarınızda oynaklık mı
vardır?

Gelelim sona...

Yazımın tetikleyicisi olan
oturduğum mahalledeki yıkılan
mezarlık duvarı (harçlı taş,
kaplama duvarı) aynı prensiple
yapıldı. Barbakanlar standart
çaptan küçük olarak pimaş boruları
yerleştirildi. Sığındıkları nokta: kuş,
böcek, küçük kemirgen memeli
hayvanlar yuva yapar mantığıdır.
Fakat şu unutulmamalıdır ki
mühendis çözüm üreten ve basit
bir tel ızgara ile dışarıdan yuva
yapması engellenebileceği açıktır.
Derzler arası harç miktarının
fazlalığı normalin üstündedir.
Kaldı ki eski duvar arasına konulan
ateş tuğlaları, şu anda çimento
harcı ile 3-4 mm kalınlığında
şerit halinde konulmuştur.
Görsellik için su birikmesine
sebep olmaktadır. Hâlbuki duvarın
yüzeyinin su tutmaması gerekir.
Hatalar, olası afet durumunda
yine yıkımı tetikleyecektir.
Bunlara rağmen İBB personeli
iyi çalıştı ve sadece hızlı bitirdi
diyebilirim. Ama ne yazık ki
yine çökecek ve birileri zengin

Şehirlerarası, orman sınırından
geçen bir karayolunda
multidisipliner bir çalışma organize
edip, yol etüdü ve planlaması
yapılmış mıdır?

Ülke erozyonla mücadele ederken
verimli toprak tabakasının böyle
hunharca akıp gitmesine seyirci
kalmak devlet adamlığının
geleneginden midir (Sorum,
takdir-i ilahicilere)?

Ekonomik zarar nedir ve ne kadar
süre bu şekilde devam edecektir?
Devletin parası mı çoktur, vergisini
veren mi boldur. Harca harca
nereye kadar? Bu rahatlık nereden
gelmektedir? Kim; neyine ve
nesine güvenmektedir bu kamusal
harcamaları yaparken?

Üçüncü soruya özet; yol güzergâhı,
sanat yapısı, orman ekosistemi,
sosyal refah gibi konularda fayda/
maliyet analizi yapılmış mıdır?

İstinat duvarı nasıl yapılır
diye bir bilgiçliğe girmeden ki
koca koca inşaat mühendisleri,
akademiye, deneyimli orman
mühendisleri beyefendiler ve
hanımefendiler pek ala benden
daha iyi bir şekilde bilmektedir. Bu
hususla bana sıra gelmez! Fakat

naçizane Orman Mühendisi Nail
kulunuz sormadan da edemez!
Neden iş teslimi alınırken bu kadar
sistematik, kaba ve gözle görülür
hatalar kabullenilmiştir?

Bu işi teslim almak zorunda
mıydınız? Böyle bir sorunu olan
duvar örneğini baz alarak daha
sonra aynı şirketin, benzer veya
farklı ihalelere girmesi engellenmiş
midir? Savunması istenmiş, hukuki
süreç başlatılmış veya maddi/
hukuki müeyyideler uygulanmış
mıdır?

Projelendirme, drenaj hattının
oluşturulması, statik güvenlik
koşulları, heyelan risk haritalaması,
toprak stabilitesinin ölçümü,
orijinal topografyada deformasyon,
yamaçtaki drenaj problemleri
ve su birikimleri, kazı/dolgu
faaliyetlerinin 5N 1K ile
gerçekleştiği, yamaç flora ve
faunasının etkilenmesi, ekosisteme
yansımaları, su yönetimi, ihaleye
giren şirketlerin yeterlilikleri, ihale
esasları (kılıfına uydur), inşaat
teknikliği gibi kısa gözüken soru
başlıklarının cevapsız kalacağından
eminim! Zaten beşinci soru
çok uzun olduğundan hocam
boş bıraktım, geri kalanını da

olurken, birileri fakirleşecek ya da canıyla, malıyla kayba uğrayacak! Bu iş burnumun dibinde olduğu için gözlemleyebildim. Ya orman yollarındaki, karayollarındaki sanat yapıları? Onları kim gözlemliyor veya denetliyor?

Ülke genelinde yapılan her türlü işe bir bakın! Göz boyama, makyaj, zamanında teslim ile şov yapma ve sürekli maddi kayıpla beraber gelen iş kazaları, can kayıpları... Ve “takdir ilahi” diyen, vergi yiyen bir sürü zevat! İşin özü ve özeti bu!

Buraya kadar sabırla okuduğunuz için teşekkür ederim. Çok farklı mesleklerde çalıştım. Yazmak her zaman tutkum oldu ve bir ekonomik getiri kaynağı olarak kullanmadım. Gördüğümü, bildiğimi, doğruluğuna inandığımı gerçekler için yazdım. Yazmaya da devam edeceğim. Umarım duvarlar

için bir hatırlatma yapabilmiş, ekonomik kayıpların ötesinde can kayıplarının önüne geçmek adına bir katkıda bulunmuşumdur.

Kaynak

Hasdemir, Prof. Dr. Mesut ve Demir, Doç. Dr. Murat. Ormancılıkta İnşaat Bilgisi, 2009, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Görcelioğlu, Prof. Dr. Ertuğrul. Sel ve Çığ Kontrolü Yapıları, 2005, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

Bayoğlu, Prof. Dr. Selçuk. Orman Transport Tesisleri ve Taşıtları, 1997, İstanbul Üniversitesi Yayınları, İstanbul.

www.medyahaber.com

www.0wikipedia.org/istinat duvarı

https://en.wikipedia.org/wiki/Retaining_wall

<https://www.maliyetbul.com/istinat-duvari.php>

Türkiye'nin İlk Çevreci Kitabı: Mavi Sürgün

S. Serdar YEGÜL
Orman Müh.

Cevat Şakir Kabaağaçlı /
Halikarnas Balıkcısı

Sabırlık bitkisi ve tarlakuşu, Cevat Şakir kılığına girerek

Ankara'dan Bodrum'a sürgün yolculuğuna çıkarlar.

İşte ne olursa o yolda olur!

Karanlıklar gider aydınlıklar gelir.

Mavi Sürgün, bir değişim hikâyesidir.

Yazılarında “Halikarnas Balıkcısı” takma adını kullanan Cevat Şakir Kabaağaçlı (1890-1973), Mavi Sürgün [1] isimli kitabında, 1918-1947 yılları arasında yaşadığı olayları anlatır. Kitabın dili o kadar güzeldir ki, tekrar tekrar okuma isteği uyandırır.

İSTANBUL 1918: ZOR YILLAR

1918 yılında Birinci Dünya Savaşı bitmiş, İstanbul yabancı kuvveler tarafından işgal edilmiştir. İşgal kuvvetlerinin halka eziyetleri her geçen gün artmaktadır. Bu yıllarda Cevat Şakir, İstanbul, Babıali'de gazete ve dergilerde yazılar yazmakta, resim ve karikatürler çizmekte ve yabancı dilden tercümeler yapmaktadır.

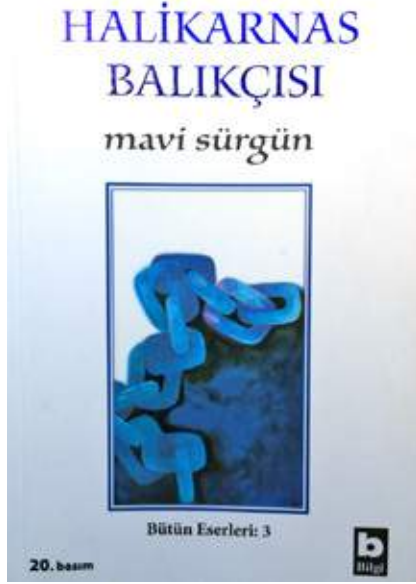
Gerek İstanbul işgalinin yarattığı ağır hava ve gerekse şehrin rutin hayatı Cevat Şakir'i sıkmakta, onda “bitmişlik” duygusu yaratmaktadır. O da çareyi şehir kenarlarına (Rami, Kâğıthane, Çamlıca) gitmekte bulmaktadır.

CEVAT ŞAKİR İÇİN MANZARA BİR DUYGU KAYNAĞIDIR!

Tam bir manzara tutkunu olan Cevat Şakir, girdiği her mekânın bir manzaraya bakmasını ister. İstanbul, Harem'deki evi Marmara Denizi'ne bakar. Tren ve otobüs yolculuklarında pencere kenarına oturarak manzarayı seyretmek

ister. Çünkü manzara onun için bir “duygu kaynağı”dır.

Diğer yandan Cevat Şakir, Meçhul Diyar ve Tılsımlı Ada adını verdiği ve sevgi yoluyla görülebileceğini söylediği bir “gönül yurdu” arayışındadır. Kimi için bir yerin, kimi için bir insanın, kimi için ise müzik gibi bir güzel sanatın “gönül yurdu” olabileceğini söyler.

Mavi Sürgün kitabının ön kapağı

BODRUM SÜRGÜNÜ

1925 yılında Resimli Hafta dergisinde yayımlanan bir yazısı Cevat Şakir'in başına bela olur ve İstanbul'da tutuklanarak Ankara İstiklal Mahkemesine sevk edilir. Stresli bir mahkeme sürecinden sonra Cevat Şakir'e üç yıl Bodrum'da kalebentlik yani Bodrum sınırları içinde serbest kalma cezası verilir. Cezasını çekmek üzere Ankara'dan yola çıkan Cevat Şakir, ancak altı ay sonra Bodruma ulaşır. Bunun sebebi her durakta yaklaşık 20-25 gün hapiste tutulmasıdır.

Ankara'dan başlayan yolculuk, Afyon, İzmir, Aydın, Çine, Muğla,

Milas günahını izleyerek Bodrum'a varır. Ankara'dan yola çıkıp bozkır geçilirken Cevat Şakir, Zaro Ağa'ya dayanarak, buraların 150 yıl önce “ormanlık bölge” olduğunu söyler. İzmir'e varmak üzereyken güneş batmaktadır; ağaçların adeta köklerini tartarak ışığa doğru gitmek istediklerini söyler. Aydın-Çine arasında; dağların onları bağrılarına basmak için adeta kollarını açtığını söyleyen Cevat Şakir, “bütün bu kayalar, sular ve ağaçlar şekilleri ve renkleriyle bana göre sevgi ve duygudur” der. Çine-Muğla arasında; dağların öte tarafında İstanbul'un rutin hayatının kaldığını, bu tarafında ise güneş ve hürriyetin bulunduğunu dile getirir.

Bodrum'a vardıklarında belgeler Kaymakam'a verilir ve cezası kendisine tebliğ edilir. Cevat Şakir, Bodrum Kaymakamının yardımıyla kendisine deniz kenarında kiralık bir ev tutar. Bodrum hakkında ilk gözlemleri: “Pencerelerde saksı saksı, teneke teneke fesleğen, karanfil, şebboy ve başka çiçekler. Deniz rüzgârı serin serin, tuzlu. Beyaz Memleket” şeklindedir.

CEVAT ŞAKİR'İN HALIKARNAS BALIKÇISI OLUŞU

Cevat Şakir, kiraladığı evin bahçesinde yalnız kaldığında yere diz çöker ve çocukluğunda olduğu gibi hıçkıra hıçkıra

ağlamaya başlar. İçinde kıyametler kopmaktadır. Bir müddet sonra ayağa kalkan Cevat Şakir, Babiâli yokuşunda boyunduruğa vurulmuş Cevat'ı yerde bıraktığını, onun içinden başka bir insanın yani **Halikarnas Balıkçısı**'nın çıktığını söyler. Adeta “Bodrum kendisini Halikarnas Balıkçısı'na vermiş, onu da kendisine çekmiştir.”

İKİNCİ BODRUM DÖNEMİ

Bodrum'da bir yıl geçiren Cevat Şakir'e Ankara İstiklal Mahkemesinden yeni bir karar gelir. Cevat Şakir, cezasının geri kalanını İstanbul'da, yine kalebent olarak geçirecektir. İstanbul'da geçirdiği 1,5 yılın ardından Bodrum'a dönen Cevat Şakir, yanında yabancı dilde balıkçılık, tarım ve fidancılık konularında kitapları ve yeni olta takımlarını da getirir. Bu ikinci dönemde de her konuda köylülere rehberlik etmeye devam eder. Pek çok zaman denizde sandalyeyle gezer, balık tutar ve tuttuğu balıkları köylülerle paylaşır. Bir Bodrum depremi sonrası, yabancı dildeki inşaat kitaplarına bakarak yeni tip bir ev inşa eder. Başka ülkelerden posta yoluyla getirttiği tohumları, daha geldiği ilk saatlerde toprakla buluşturur.

“Bodrum'un berrak mavi ışığı, beni saydam mı yapıyor nedir!”

SONUÇ YERİNE

İstanbul'da bitmişlik duygusu yaşayan Cevat Şakir, "gönül yurdu"nu aramaktadır. Bodrum cezası, onun için gökte ararken yerde bulduğu bir fırsattır. Cevat Şakir, "Bodrum'da kimliğini ve kişiliğini bulur." [2] Mavi Sürgün kitabı ile de, bize yaşadıklarını anlatır.

Kitapta öne çıktığını düşündüğümüz bazı konuları dikkatinize sunuyoruz: Bir tren yolculuğunda tesadüfen yan yana düşmüş insanların birbirleriyle havadan sudan konuştuktan sonra susmaları Cevat Şakir'e anlamsız gelir. "Bu kadar mı yani?" diye düşünür. İnsanların birbirleriyle ciddiyetle ilgilenmesini ister.

"Bodrumdaki açıklıklar insana her yönden 'Gel! Gel! Gel!'" derken, Bodrum kahvesinde vakit öldürenleri bir türlü anlayamaz. Onlara, Moğollar'ın eskimeyen şarkısında olduğu gibi: "Bısey Yapmalı!" der.

Balıkçı'nın yaşama bakışı çok nettir: "Ben dolaylarımda yaşar ve onlarla birlikte otururum. Geçtiğim yerleri anlatıyorum, çünkü ben onların bir parçasıyım" der. Günümüzde süren ego-eko tartışmasında yeri bellidir. Eko taraftarıdır. Yani tam bir çevrecidir.

Çevrecilik ilhamını ise sabırlık bitkisinden ve tarlakuşundan almaktadır. Sabırlık'ın kurak iklimde kökleriyle toprağı sımsıkı kavradığını, ilaveten ortasından çıkan sırkla çardak yapıldığını görmüştür. Tarlakuşunun candan ötüşüyle insanları mest ettiğine şahit olmuştur. Ona göre her ikisi de "iyi insan" a benzemektedir. Yani hayattan aldıklarını fazlasıyla hayata vermektedirler. Halikarnas Balıkçısı'nın bu yaklaşımı, bize şu soruları çağırıştırır:

- Peki günümüz insanı, hayattan aldıklarını hayata vermek için ne yapmaktadır?
- Dahası, 'iyi insan' olmak için ne yapmaktadır?

Mavi Sürgün kitabının pek çok insanın, özellikle öğrencilerin, çevreye bakışını derinden etkileyeceği kesindir.

Böylesine önemli bir hayat tecrübesinin edebiyat yoluyla bizlere ulaşması ne büyük şanstır. Onun için, iyi ki edebiyat var ve iyi ki Halikarnas Balıkçısı gibi yazarlar var demekten kendimizi alamıyoruz.

KAYNAKLAR

- 1- Kabağaçalı, Cevat Şakir, Mavi Sürgün, 23. Baskı, Bilgi Yayınevi
- 2- Kahraman, Hasan Bülent, Mavi Sürgün, 20 Ekim 2013, Sabah

ODTÜ'nün Çalıları¹

Fotoğraf: Güngör GENÇ

Özgür ERBAŞ²

Rivayet odur ki zamanın iktidarı, ODTÜ Rektörü Prof. Dr. Kemal Kurdaş'ı "Bu ağaçları kesin dibinde öğrenciler öpüşüyor" diyerek uyarmış. Kemal Hoca da demiş ki "O ağaçları kesemem, çünkü dibinde öğrenciler öpüşüyor".

ODTÜ'ye bir yol bulup girmek isteyenler, amaçlarına ulaştı. İş makineleri okula davet üzerine girdi. Ankara Valiliği "protokol yapıldı" diye açıklama yaptı, Ankara Büyükşehir Belediyesi "rekor kırdık" diye övündü, TMMOB "protokol içeriği açıklansın" dedi, ODTÜ Mezunları Derneği "ellerimizle diktiğimiz

ağaçlara kıydılar" diyerek üzüntülerini dile getirdi.

Hatırlayalım, ODTÜ'ye ilk kazma 2013 yılında bağlantı yolları yapıyoruz diyerek vuruldu. O dönemde Türk Tabipleri Birliği asıl meselenin Bilkent Şehir Hastanesine yol açmak olduğunu söylemişti. Açıklamayı yalanlayan da olmadı. Kim, nasıl yalanlayacaktı ki? İhaleyi alan şirket ÇED başvurusunda açık belediyeden yol yapmasını istiyordu. Yol yapılmazsa hastane için işlerin zor olacağını da söylüyordu.

1- Bu yazı 11 Eylül 2017 tarihinde Bianet (<http://m.bianet.org/bianet/egitim/189714-odtu-nun-calilari>) web sitesinde yayımlanmış ve yazarının izni ile Dergimizde de yayımlanmıştır.

2- Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesinden 2000 yılında mezun oldu. um:ag'da araştırmacı gazetecilik eğitimi aldı. Hürriyet gazetesi Ankara bürosundaki stajının ardından Cumhuriyet gazetesinde iki yıl DGM iki yıl Pazar Dergi muhabirliği yaptı. 2006 yılından itibaren avukatlık yapmaktadır.

ODTÜ'nün rektörüne mesele anlatılamamış demek ki. Meseleyi anlasa Prof. Dr. Kemal Kurdaş'ın koltuğunda oturan biri ağaçlara nasıl kıyardı ki?

Bilkent şehir hastanesine gidilecek yol olmadığını, planlamanın hatalı olduğunu, yer seçiminin yanlış olduğunu ve tabii temel olarak “dünyanın en büyük hastanesi” diye abartılan yapının aslen gereksiz olduğunu söylemiştik.

Dahası Bilkent şehir hastanesi ihalesini alan şirketlerin kendi içinde anlaşmazlık yaşadığı, taşeron şirketlere ödemelerin yapılmadığı, ilk bulunan finansmanın buharlaştığı, yenisinin bulunması için ofis çalışanlarının eline mala tutuşturulup şantiyede figürasyona yollandığı, para yokluğunda cam olması gereken yerlerin kör duvar yapıldığının konuşulduğunu da anımsatalım.

Bu arada şirket ihale bonusu olarak Sağlık Bakanlığı'na da bina yaptı, birimler de buraya taşındı. Danıştay binasına komşu oldular. Bu bina için de Sağlık Bakanlığı kira ödeyecek. Hani

Sıhhiye'de bakanlık arayacaklar için söylüyorum. Söylemeden geçmeyelim Bilkent şehir hastanesinin içine trijenerasyon ünitesi kuracak şirketler. Bu sayede “enerji santrali” işine de girmiş olacaklar. Eğer hastanenin ihtiyacından fazla üretim yaparlarsa bunu da sisteme verecekler, kim bilir belki de satarlar. Söylenen o ki eğer bu santral gerekli ölçülere uyulmadan yapılırsa azot yağmurlarına neden oluyormuş.

Hazine'nin arazisine hastane yap, 25 yıl çıtır çıtır kiranı al, üstüne Sağlık Bakanlığı'na hizmet sat, bu gelirlerin tümüyle KDV muafiyetine girsin, vergilerden harçlardan muaf ol, kredi borçlarına kapı gibi devlet kefil olsun, yüzde 70 doluluk garantisini al, hastane dolsa da dolmasa da paranı al, her attığın imzaya devletliler ellerinde makas koşa koşa gelsin! Yol derdi de çözüldü nasıl olsa, tıkr tıkr gelir paralar, patır patır yapılar inşaat artık değil mi? Hiç sanmam.

Yazının başlığına dönecek olursak, malum ODTÜ ormanı teker teker elle dikilmiş ağaçlarla oluşturulmuş; o nedenle çok kıymetli, ama Ankara bozkır ve asıl doğal zenginliği bozkırı. Anılarla bezenmediği, el emeği olmadığı için göze görünmeyen o çalılar, içinde yaşayan kendine özgü canlılarıyla asıl doğa zenginliği. ODTÜ'nün çevre mühendisleri bizden iyi bilir, yanlış varsa düzeltirler. ODTÜ'nün iktisatçıları da bizden iyi bilir, bu proje yaşamaz. ODTÜ'nün mimarları, şehir plancıları da bilir ki bu işin kendisi de yer seçimi de yanlıştır. Gel gör ki ODTÜ'nün rektörüne mesele anlatılamamış demek ki. Meseleyi anlasa Prof. Dr. Kemal Kurdaş'ın koltuğunda oturan biri ağaçlara nasıl kıyardı ki?

Osman Gökçe, son kitabı “BİR UZUN YOL” ve 50 yıllık birlikteliğimiz

Yaz.: Süleyman DİNGİL

Güneri Sesigür için 60 yıllık Orman Fakültesi ile başladığımız ve halen Antalya’da süren arkadaşlığımızı yazdıktan sonra birdenbire bir isim ve bir kitapla karşılaştım: Osman Gökçe ve son kitabı “Bir Uzun Yol”.

50 yıl önce Isparta Orman Bölge Müdürlüğü kurulunca, biz de o yıllarda birkaç yıl birlikte Isparta’da, Eğirdir’de, Sütçüler’de Orman Mühendisi olarak ilk hevesle, heyecanla, O, Davraz Dağı’nı ben de Tota Dağı’nı seyreterek ormancılık mesleğimize başladık.

Kitabını bir çırpıda okudum. Daha sonraki yıllarda aynı kentlerde olmayışımıza karşın arkadaşlığımızı ve yakınlığımızı düşünerek bu makaleyi yazmaya giriştim.

Beni üç bölüm gibi etkileyen kitabın birinci bölümü, köyde ilköğretim, sonra orta öğretim, İstanbul’da üniversite, araştırma kurumlarında çalışmalar oldu.

Bu bölümde köy enstitüsü yazarlarının ilk kez ülkemizde dile getirdiği köy gerçekleri, köy yaşantıları gibi anlatımlar görüyorum. Köy kökenli isen ya da Anadolu’ya köylere ilgi duyuyorsan aynı zamanda herkesin öğrencilik

yıllarını, okullarını, öğretmenlerini ve okul arkadaşlarını kendin yaşamış gibi okuyorsan bu bölümde okumaya doyamayacağın bir anlatımla karşılaşıyorsun. Burada birinci bölümde sanki ben kendimi okuyorum: Kitabında izlediğim ilkokul, ortaokul, lise yılları benim okullarıma benziyor. Doğup büyüdüğü Ericek Köyü ile benim doğup büyüdüğüm Keçiborlu İlçesi 1940’larda 50’lerde paralellikler gösteriyor. Onun Berit Dağı, Ericek Köyü, Elbistan Ovası, benim Keçiborlu kuzeyindeki Akdağ, Göktepe Dağları, onların arasındaki Karakuyu Gölü geçmiş çağlardaki adıyla PAN GÖLÜ efsaneler içinde doğup büyüdüğümüz çocukluk ve gençlik çağlarımız benzerlikler oluşturuyor.

Onun lisede ve Orman Fakültesi’ndeki edebiyata, devrimciliğe girişi o yıllarda bende yok. Ama öğretmenlerimizin Atatürk devrimlerine yakın, Köy Enstitüleri eğitime yakın ilerici öğretmenler oldukları görülüyor. 1950’lerden sonraki yozlaşmanın izleri görülüyor öğretmenlerimizde. Keçiborlu’da 1950’lerde ilk kez ortaokul açılmasına karşın okulumuz iyi yetişmiş öğretmen kadrosuna sahipti. Benim Burdur Lisem, Osman Gökçe’nin Gaziantep

Lisesi öğretmenleri denli şair, yazar kadrosuna sahip olmamasına karşın bizim de İbrahim Zeki Özburdurlu gibi şair edebiyat öğretmenlerimiz vardı.

Benim de Osman Gökçe gibi ortaokul ve lisenin bazı sınıflarında birinciliklerim oldu. Orman Fakültesi'nde ise Osman Gökçe'nin hedefinde bilim adamı olmak, ilerici devrimci olmak izleniyor. Benim hedefimde ise bilim adamlığı yok, devrimcilik yok, politika yok. Belki ilericilikle ilgili, iyi bir insan olmak gibi düşünceler var. Bunun için de okumak ve yaşamak gerek diyorum: Üniversite öğrencisinin yerli yayın, çeviri okuması yanında kendisinin de bir dil öğrenmesi gerek diye düşünüyorum. O dildeki insanlar dünyayı nasıl görüyor, dilleri ve insanları nasıl oluşmuş, nasıl yaşıyorlar biçiminde, bir yabancı dil hasreti benim dile karşı merakım. Orman Fakültesi'nde iken Avusturya'ya, Almanya'ya stajlara giderek o dil ile o ülkelerde yaşayarak kısmen hedefime ulaşıyorum.

Bir arzum da o yıllarda bir evrensel müzik aleti çalabilmek. Ona da Orman Fakültesinden arkadaşım Güneri Sesigür'ün sayesinde gitar çalmasını öğrenerek giriyorum. Benim heveslerim bu yönlerde.

O halde Osman Gökçe ile 50 yıllık paralelliğimiz nasıl ve ne zaman başlıyor? Orman Fakültesi'ni bitirdikten sonra, hatta devamımı bitirip daha Orman Fakültesi'ni bitirmeden şans eseri Yedek Subay Öğretmenlik dönemim Çorum'un Kargı Kazasının Köprübaşı Köyünde, beni ülkemın sorunlarına, devrimciliğe yaklaşıyor. Devrimciliğe sempati doğuyor. Ve kitaplar, kitaplar...

Yine Antalya Ormancılık Araştırma Kurumu'nda, araştırmak, okumak, yazmak gibi bir şans yakalıyorum. Daha önce Sütçüler Tota'da ülkenin sorunları, Osman Gökçe ile ormancılık ve ülke sorunlarında Tota'da ve Isparta'da ilk buluşmalarımızda bir başka biçimde karşıma çıkıyor. Yani Osman Gökçe ile 1967-68'lerde 50 yıl önce yakınlığımız, arkadaşlığımız başlamış oldu. Onun da o yıllarda Nazım Hikmet ile ilgilenmesini kitabında okuyorum. Benim de Nazım Hikmet ile ilgilenmem 1963'te, ölümünden bir hafta sonra ilk kez Almanya'da başlıyor. Almanya'da Kassel'deyim. Frankfurt radyosunu dinliyorum. Radyo devamlı açık. Birdenbire bir anlatım sürekli Nazım Hikmet, Nazım Hikmet diye yineleyip duruyor. Pür dikkat dinliyorum. Konuşmacı Nazım Hikmet ismini tekrarlayıp duruyor. "Yeryüzünün gelmiş geçmiş en büyük lirik şairi" sözleri tekrarlanıp duruyor. Bir saate yakın bir konuşma. Bir Türk üniversite öğrencisi olarak çok etkileniyorum. Hiçbir şey bilmiyordum gibi utaniyorum. Dört yıl sonra Tota'da Osman Gökçe, Ahmet Brazer'le bana geldiklerinde Nazım Hikmet'in şiirleriyle hoş geldiniz, hoş bulduk diyoruz birbirimize. 1960'lardan sonra demek ki Türkiye'de bir sol yayınlar serbestliği başlamış.

Yıllar sonra rehberlik yaşamımda da ben ne şanslı adamım ki Türkiye'nin çağdaş tanıtımında dünyaca tanınan saygı duyulan Atatürk ve Nazım Hikmet gibi değerlerin içinde yaşamımı sürdürüyorum, diyorum. Şimdilerde bu arada Türkiye'de yeni türedi baş belalarına karşın bu iki dev adam dimdik ayakta duruyor. Zaten Nazım Hikmet ve

Atatürk dünya durdukça kalıcı, öbürleri tarih içinde çöp sepetine gidiciler.

25 Ocak 1971 Cumhuriyet Gazetesi 12. Sayfasında Uğur Mumcu anıları içinde "Ankara'dan Uğur Mumcu ve arkadaşları, İstanbul'dan da Toktamış Ateş ve arkadaşları, hepsi üniversite öğrencileri bir münazaradalar, karşılıklı tartışmadalar. İki grup da solcu, devrimci üniversite öğrencileri," diye anlatan bir yazı ile karşılaşıyorum. Yazının içinde İstanbul grubunda Osman Gökçe adı da geçiyor. Yıl 1963. Hemen Osman Gökçe'ye bir telefon ediyorum. Cumhuriyette adın geçiyor o Osman Gökçe sen misin diyorum. Evet diyor. Benim. Dedğim gibi benim o yıllarda bu yönde oluşumlarla hiç ilgim yok. Belki o sıralar Almanya'dayım. Telefonda "Süleyman, yeni bir kitabım yayınlandı, sana göndereceğim, gönderemedim adreste emin değilim, adresi söyler misin?" dedi. "Altıncı kitabın mı?" dedim. Çünkü öbürleri de kitaplığımda. "Aynen öyle", dedi. Kitap elime geçer geçmez okumaya başladım, elimden bırakamadım. Hemen bitirdim ve bu yazıyı yazma gereksinimi duydum. İlgilenen, ilgi duyacağın sandığım dostlarımı, arkadaşlarımı, ormancı meslektaşlarımı haberdar edeyim dedim.

O, 1970 yılında Isparta'daki yol planlama çalışmalarını bırakıp Kavakçılık Araştırmaya geçiyor. Ben de o yıllarda Tota Bölge Şefliğini bırakıp Antalya'da Ormancılık Araştırma Kurumu'na geçiyorum. 15 yıl Araştırma Kurumlarında çalışıyoruz.

Osman Gökçe gibi ben de severek heyecanla araştırmalar yapayım, dedim. Yıl 1984'lerin

sonu. Ben doktoramı bitiremeden Erzurum'a sürülüyorum. O da doktorasını bitirdikten sonra Elazığ'a sürülüyor. "Atandığımda oturacak bir odam, bir masam bir koltuğum yoktu" diyor. Elazığ Orman Bölge Müdürlüğü Ağaçlandırma Denetim Hizmetleri Bölümü'ne sürüldüğünde, "Aslında böyle bir görev de yoktu" diyor. (Sayfa 132) Benim de Erzurum'a sürüldüğümde durumum pek farklı değildi.

Ama o araştırmadan, ormancılıktan bilimden kopmamayı yeğledi. Elazığ'dan ayrıldı. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümü'nde araştırma ve bilimin içinde kaldı. Ben ise başka bir dünyaya daldım. Erzurum'u bırakıp araştırmayı ormancılığı bırakıp Antalya'da turizm rehberliğine geçtim. Ama okumayı, yazmayı amatörce araştırmayı bırakmadım. O bilimde devam etti. Ben pratikte. Bu arada 3000-4000 kitabım oldu. Bir bölümü Almanca. Pişman değilim. 6-7 kitap da ben yazdım. Turizmle rehberlikle ilgili kitaplar, bitkilerden, ormanlardan da uzaklaşmadan yazılmış kitaplar.

Osman Gökçe'nin bana göre kitabının ikinci bölümünde Ericeğe diye yerel sözcükler de ele alınmış. Bir bilim adamı olarak ciddi biçimde. Ben de bulduğum yörenin sözcüklerini toplamak onun gibi Kaşgarlı Mahmud'dan esinlenmek öz Türkçeye katkıda bulunmak isterdim. Ama o ayrı bir şey. Doğru dürüst çalışacak bir Türk Dil Kurumu'nun uğraş alanı bu. Her kuruma ve Türkiye insanlarına diline sahip çıkma önerisi ve bu bölümünde bu yönde sözcüklere girmiş. Bu uğraş aynı zamanda Türk Dil Kurumu'nun, Köy Enstitüleri'nin o yıllarda uğraştığı alanlar olmuştu.

Kitabın son bölümü benim sadece hayranlıkla okuduğum, incelediğim bir bölüm. Üniversiteler. Benim içine giremediğim, Osman Gökçe'nin öğretim üyesi, bilim adamı olarak içine girdiği fikir, görüş sahibi olduğu bölüm. Oradaki görüşlerine, çözüm yollarına yürekten katılıyorum.

Ülkemizde üniversitelerdeki aydınlardan, onların yanında yer alan akademisyenlerden olup da gerici gidişe dur diyenlerin bugünkü yönetimlerce nasıl cezalandırıldıklarını görüyoruz. Ülkemizde bir de bilim insanı üniversite öğretim üyesi diyemeyeceğim, dinin etkisinde kalan bir kesim var. Bunlar laiklik karşıtı gerici yobaz aynı zamanda etiketleri olan, makam sahibi olan bir kesim. Onların Osman Gökçe'nin kitabının bu bölümünü utanarak okumaları gerek. Ama onlar zaten böyle kitapları okusalar çağdaşlığın karşısında olmazlardı ki.

Osman Gökçe "Bir Uzun Yol" adlı kitabını "Özet olarak daha çok yol var gidecek. Yılgınlık yok, yorgunluk yok, direnmek var, çalışmak gerek" diye bitiriyor. İki dörtlük de ekliyor son sözlerine.

Bir, Boris Pasternak'tan:

Yine de çok az kala ölümüne

Gelecek bir zaman inanıyorum.

Alçaklığı ve kötülüğü

Aşacağına iyilik ruhunun.

İki, kendi şairliğinden:

Kur'an'da var diye sırtını dönme

Bilimi bırakma onda hüner çok

Geri kaldım diye boşa dövünme

Bilim dışılığın ilerisi yok.

SÜREYYA Abiyi Uğurladık !..

İyigün PULAT

TOD 1968 No.lu Üye

Bir sıcak Temmuz günü
TOD'umuzdan ileti; Dernek üyesi
Süreyya Süer'in gidişi !....

Temmuz'un sonundayız. Ortamda
yoğun sıcaklık var.

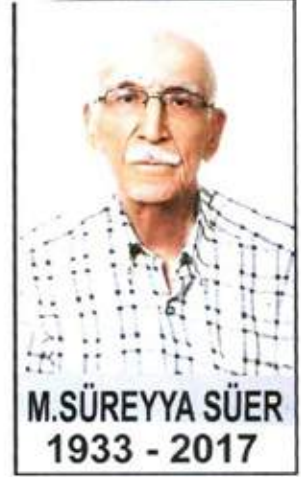
Derneğimizin sağladığı midibüsle
Süreyya abiyi uğurlayacağımız,
Karşıyaka Mezarlığı Camisi
avlusuna ulaştık.

8 arkadaşlık. Ortam çok kalabalık
...

Rahmetli Süreyya abimiz kıdemli
bir Orman Amenajman emekçisi
idi. Emekli konumunda idi. Zaman
zaman dernek lokaline uğrar, tavl
oyunu izler, oynardı.

Tavla oyununda Raif Artar
kardeşle yarışarlardı. Kıdemli
amenajmancı olan Raif kardeşi de
bir süre önce yitirmiştik. Cemal
Gönül kardeşi de...

Karşıyaka Mezarlık Camiinde
ilginç bir yoğunluk var, çok sayıda
tabut, kadın-erkek rahmetliler.

Cami imamlarının düzenledikleri
uğurlama dualarına katıldık.
Tabutlar taşınacak, rahmetliler
uğurlanacak.

Defin yerine gitme olanağımız
olmayacak, sıcaklık yüksek.

Derneğimizin sağladığı araçla geri
dönmemiz gerekti.

Süreyya abiyi rahmetle
uğurlamıştık. 03.08.2017 Ankara

KKTC Devleti

Hasan İKİZER
hasan_ikzier@hotmail.com

28 Haziran 2017 tarihinde Cenevre'nin Crans Montana'da yapılacak Kıbrıs Türk halkı ile Kıbrıs Rum halkının liderleri, hükmet yetkilileri, Parti Genel Başkanları, Dışişleri Bakanları, garantör devletler olan Türkiye, Yunanistan ve İngiltere'nin Dışişleri Bakanları ile, BMGS Antonio Guterres ve Danışmanı Espen Barth Eide'nin kalabalık bir toplulukla on gün süre ile yapmış oldukları müzakerelerden Rum ve Yunanlıların bir anlaşmaya varamayacaklarını, her zaman olduğu gibi bu görüşmelerde de adeta havanda su dövmekten ileri gidemeyeceklerini, bir hafta önceki 21 Haziran 2017 tarihindeki yazımda da belirtmiş ve sonunu şöyle bağlamıştım:

Son olarak Kıbrıs için yakında yapılacak olan İsviçre'deki Crans Montana'da olumlu bir sonuca varılamaması halinde, artık müzakerelere her iki tarafça da son verilerek bir yarım asır daha müzakereleri sürdürmenin anlamı kalmamaktadır. Kıbrıs'ta iki ayrı devlet, kuzeyde Kıbrıs Türk Cumhuriyeti ile güneyde Kıbrıs Rum devletinin özgür ve bağımsız devletler halinde yaşamlarını sürdürmeleri en son çare olarak görülmektedir.

Kıbrıslı Rumlarla Yunanlıların her zaman olduğu gibi Kıbrıs Türk halkını Kıbrıs'ta bir azınlık olarak gördüklerini, önceden yapılmış olan anlaşmaları kabul

etmediklerini, 16 Ağustos 1960'da kurulan ve eşit haklara sahip olan Kıbrıs Cumhuriyeti'ndeki Kıbrıs Türk halkının haklarını gasp ettiklerini, üç sene geçmeden Kıbrıs Cumhuriyeti Devletini yıkarak Kıbrıs Türk halkını tamamen dışladıklarını ve soykırım uygulamak suretiyle adanın tümüne sahip çıkmak için Kıbrıs Türklerini acımadan katlettiklerini bütün dünya basını yazmaktadır.

1974'de Kıbrıs Barış Harekâtı yapılmasa idi, şimdilerde Kıbrıs'ta bir tek Türk'ün mevcudiyetinin mumla aransa bulunamayacağı ve adanın tamamen Rumların olacağı, Yunanistan'la birleşecekleri açık ve seçik olarak ortada iken, şimdilerde aynı teraneyi sürdürmeleri, emellerinden tek bir adım gerilemeyecekleri gün gibi açıkça ortada görülmektedir. Yunanlıların ve Kıbrıslı Rumlarında adada hiçbir Türk'e hayat hakkı tanımadıkları gün gibi ortada iken, Kıbrıs Türk halkının isteklerine olumlu bir tavır takınacaklarını hiçbir kimse beklememelidir. Adada Kıbrıs Türkleri ile Kıbrıs Rumlarının birlikte bir arada yaşamaları artık imkânsız gibidir.

Bundan dolayıdır ki iki taraf arasında yapılan savaşlarda, her iki tarafında anlaşarak, Birleşmiş Milletler Barış Kuvvetleri Komutanı olarak, İngiliz Generali Peter Young'un yeşil kalemle çizmiş olduğu hudut kabul edilerek barış içinde bu günlere kadar

devam edilmiştir. Her iki taraf da yapılan anlaşmayla birlikte kuzeydeki Rum halkının güneye ve güneydeki Türk halkının da kuzeye geçmesi ile birlikte her şey sulh ve sükûna kavuşmuştur. Huzur ve güvenlik böylece sağlanmıştır. Her iki taraf da uzun yıllar sulh ve sükûn içinde yaşamlarını sürdürmektedirler. Her iki halkın liderleri Rauf Raif Denktaş ve Klerides'in yapmış oldukları anlaşma ile, kuzeyde Türk kesimi, güneyde de Rum Kesimi yeşil hatla anlaşarak herkes kendi tarafına giderek yerleşmişlerdir.

Rumların yeşil hattı geçerek kuzeye Türk kesimine geçmek istemelerine karşın hiç değilse aynı sayıda Kıbrıs Türk'ünün de Erenköy'deki yerleşen Türklerin de Maraş Kentine yerleşmeleri ve karşılıklı yerleşim yapılması üzerinde durulmalıdır. Makarios zamanında zorla adadan sürülüp yabancı memleketlere Avusturalya, ABD, Kanada ve Türkiye'ye göç etmek durumunda kalanlara yerleşimlerinin yerine Kıbrıs'a güneye Maraş Kentine yerleştirilmelerine çalışılmalıdır. Bütün bu sorunların bir sonucu bağlanmaması durumunda ise Türkiye Cumhuriyeti Devleti ile Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletleri acilen ve hızlı bir şekilde İslam İşbirliği Teşkilâtı Devletleri ile ve diğer Müslüman ülke devletleri, sıkı işbirliği içinde biran önce çalışmalarını başlatmalarını ve iç değilse beş on Müslüman ülke tarafından Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devleti'nin tanınması için hiç durmadan gece gündüz faaliyetlerini sürdürmeleri gerektiğine inanıyorum. Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Devletini diğer ülkeler devletlerin tanınmasından sonra, gerekirse her iki taraf, iki devlet ve Cumhuriyet olarak her

konuda anlaşmış oldukları takdirde adada barış, huzur ve sağlıklı bir şekilde yaşamlarını sürdürmeye devam ederler. Aksi takdirde adada her zaman karışıklık, huzursuzluk, çarpışmalar devam eder gider. Tek çözüm şekli ancak bu şekilde gerçekleşirse barış sağlanmış olur.

Adaya sulh ve sükunu getirmek, emniyet ve güvenliği sağlamak üzere gönderilen Birleşmiş Milletlerin Barış Gücü Komutanları askerleri maalesef belirtmek gerekirse aksine sanki Rum tarafını desteklemek amacıyla gönderilen, tarafsız davranması gerekirken Rum tarafını destekleyen ve adada turist gibi dolaşan bir birlikten öteye gidememiş herhangi bir etkinlikte bulunamamış, sadece turistik gezilerden öteye bir etkinlik gösterememiş, halen de görevini devam ettirmek üzere yeniden bir altı ay daha Kıbrıs'ta görevlendirilmeleri için çalışmaların sürdürüldüğü ve görevlendirilecekleri üzerinde durulmaktadır. Böyle bir durumda BMBG Kuvvetlerinin adada bulundurulmasına gerek duyulmadığı görüşü hakim olmaktadır. BMBG'ye KKTC'de neden gerek yoktur (30.01.2014 Volkan Gazetesi Kıbrıs H.İKizer)

KKTC Devletinin geleceği ne federasyon ne de konfederasyonda çözüm ve anlaşmayla, çözülecek bir durum değildir. Bundan sonra yapılacak olan tek çalışma KKTC Devleti'nin tanınması ve yaşatılmasıdır. Geriye dönüş kesinlikle olmamalıdır. Aksi takdirde KKTC Devletinden Kıbrıs Türk halkı hem devletini kaybedecek hem de Kıbrıs'ı elden Rumlara ve Yunanlılara teslim etmiş olacaklardır.

“Halkım beni; Türk Ordusunun Adaya Gelmesini Sağlayan Adam Olarak Hatırlasın...” Merhum Rauf Raif Denktaş'tan Kıbrıs Türk halkına ileti.

Muğla İli Menteşe İlçesi Zeytinköy Mevkiinde Çıkan Orman Yangını Hakkında Rapor

Fahri KARAGÜLLE
Orman Yük. Müh.
TOD Muğla Temsilcisi

GİRİŞ:

Türkiye Ormancılar Derneği Genel Merkezi'nin talimatı ve görevlendirmesi üzerine, 6 Eylül 2017 tarihinde Muğla ili, Menteşe ilçesi, Zeytinköy mahallinde çıkan orman yangını hakkında yapılan inceleme, görüşme ve yangın ile ilgili belgeler temin edilerek aşağıdaki rapor hazırlanmıştır.

İNCELEMELER:

Yangın Yerinin Tanıtımı

Yangın, Muğla İşletme Müdürlüğü, Denizova Orman İşletme Şefliğinin 87 numaralı bölgesi dahilinde Z-1 meşçere tipindeki Zeytinköy mahallesi yerleşim alanının yaklaşık 150 m güneyinde Killikdere mevkiinde 06.09.2017 tarihinde saat 13.39'da başlamış, saat 13.40'da yangın ihbarı alınmış, ilk müdahale Muğla Orman Bölge Müdürlüğüne bağlı ekipler tarafından saat 14.05'de yapılmıştır. Ancak yangın, rüzgâr, köy ziraat alanlarındaki kuru otlar ve elverişsiz arazi şartları nedeniyle ilerlemiş, tamamen ormanla çevrili

ve meyilli bir arazide yerleşim gösteren Zeytinköy mahallesindeki ev, ahır, samanlık ve evlere bitişik alanda bulunan yakacak odunların tutuşmasına neden olmuştur. Yangına 1. derecede hassas olan bu mevkide kızılçam koru ve bozuk koru ormanları mevcut olup, iklimin çok kurak geçmesi nedeniyle köy ziraat alanları ile civardaki kuru otlar ve orman alanlarının iç içe geçmiş olması, rüzgârın da etkisiyle yangının şiddeti artmıştır.

Yangın Hakkındaki Gözlemler ve Değerlendirmeler:

Yangının çıkış nedeni tahminlere göre, Zeytinköy mahallesi yerleşim yerinin güneyinde ziraat arazisi içinde dikkatsizlik ve ihmal olduğu değerlendirilmektedir. Yangın çıkış nedeni hakkındaki soruşturma devam etmektedir.

Yangının çıktığı 06.09.2016

tarihinde saat 13.40 civarında hava sıcaklığının mevsim normallerinin üstünde 24°C olduğu, nispi nem oranının %60'ın altında olduğu gözlemlenmiştir. Aynı gün o mevkide yangının devam ettiği saatlerde değişik yönlerden olmak üzere rüzgârın 5 km/saat hızla estiği tespit edilmiştir. Saat 13.39 da başlayan yangın ilk periyotta Muğla İşletme Müdürlüğü, Denizova İşletme Şefliği dahilinde 87-93-60-94 numaralı bölmelerde yaklaşık 93 hektar ormanlık ve ziraat alanı ile iskan alanında etkili olmuş ve zarar vermiştir.

Aynı gün saat 23.00 civarında rüzgâr şiddetinin 50-60 km/saat'e çıkması ve değişik yönlerden esmesi nedeniyle yangından etkilenen alan Denizova İşletme Şefliği ve Milas Orman İşletme Müdürlüğü Ören İşletme Şefliğinde yaklaşık 450 hektara çıkmış olup, bu alanın 250 hektarı ormanlık, 200 hektarı ziraat ve iskân alanı olarak belirlenmiştir.

Yangının Z-1 meşçere tipindeki kuru ve kolay tutuşan ziraat arazisinden çıktığı, ziraat alanlarıyla bitişik ormanlık alana sıçradığı, örtü ve tepe yangını olarak devam ettiği değerlendirilmektedir. Yangının öncelikle kuzeye ve doğuya doğru ilerlediği, zaman zaman rüzgârın yön değiştirmesiyle her yöne kısa sürede yayıldığı anlaşılmaktadır. Arazinin yüksek meyilli, sarp ve kırıklı olması, iskân alanındaki yapıların ahşap ağırlıklı ve yakacak odun kümeleriyle iç içe olması, yangının kontrol altına alınması ve söndürülmesi çalışmalarını olumsuz olarak etkilemiştir.

Yangın 07.09.2017 tarihinde saat 11.00'de kontrol altına alınmıştır. Yangına Muğla Orman Bölge Müdürlüğü dahilindeki ilk müdahale ekipleri ve araçları ile müdahale edilmiş, yangının ilerlemesi nedeniyle Antalya, Denizli, Isparta, İzmir, Kütahya ve Bursa Orman Bölge Müdürlüklerinden yardım istenmiş, toplam 79 adet arazöz, 35 adet su ikmal aracı, 10 hizmet aracı, 20 ilk müdahale aracı, 3 minibüs, 15 dozer, 15 treyler, 4 yakıt tankeri, 14 helikopter, 4 uçak, 23 adet teknik personel, 14 memur ve 422 adet yangın işçisiyle yangının kontrol altına alınması ve söndürme çalışmaları sürdürülmüştür.

Yapılan tüm müdahale, mücadele ve çalışmalara rağmen 06.09.2017 tarihinde başlayan ve 09.09.2017 tarihinde tamamen kontrol altına alınarak söndürme ve soğutma çalışmaları devam eden orman ve köy yangını sonucunda, 250 hektar koru ve bozuk koru kızılcam ormanı, 200 hektar ziraat ve iskan alanı ile 51 ev, 10 ahır, 2 depo yanmış, 2 merkep, 1 büyükbaş ve 4 adet küçükbaş hayvan ile 120 adet arı kovanı telef olmuş, 90 adet küçükbaş hayvan da kaybolmuştur.

SONUÇ:

Muğla ili, Menteşe ilçesi, Zeytinköy mahallesi mevkiinde çıkan orman yangınının dikkatsizlik ve ihmal sonucunda çıktığı değerlendirilmekte olup, konuyla ilgili soruşturmanın devam ettiği bilgisi alınmıştır.

Yangın sosyal medyada geniş kapsamlı olarak yer almış, 10 Eylül 2017 tarihinde Orman ve Su İşleri Bakanı, Orman Genel Müdürü, Muğla Valisi, Muğla Büyükşehir ve Menteşe Belediye Başkanları, Muğla Orman Bölge Müdürü ve Yardımcıları Zeytinköy mahallesinde incelemelerde

bulunmuştur. Yangından zarar gören köy halkının barınacağı konteynerlerin kurulduğu görülmüştür.

Yangından zarar gören ve hayatini kaybeden ağaçların tespiti çalışmaları devam etmekte olup, yanan ağaçlar kesildikten sonra ağaçlandırma çalışmalarına başlanacağı bilgisi alınmıştır.

Yangınla mücadele, kontrol altına alma ve söndürme çalışmalarında Muğla Orman Bölge Müdürlüğünün, komşu Orman Bölge Müdürlüklerinden aldığı araç ve personel desteği ile başarılı olduğu ve gerekli önlemlerin alındığı anlaşılmıştır.

Büyük Devlet Adamı Gazi Paşa

Yurdumun üstünü kaplamış
karabulutlar
Kevgire dönmüş güneydeki
hudutlar
Yok olmuş yıllarca beklenen
umutlar
Albayraklı geliyor cepheden
tabutlar

Bugünlerde Gazi Samsun'a ayak
bastı
Hedefi önce Erzurum, sonra
Sivas'tı.
Ne tükenmez enerji ne bitmez
ihtirastı
Daha ilk günlerde hükümeti sarstı.

Sivas'a her bucaktan delegeler geldi
Sivas'tan kükreyen ses göklere
yükseldi.

Mandacılığa ret bağımsızlığa evet
Böylelerine Yüce Allah verir kuvvet
Ta Sivas'tan İzmir'e çekiyor hasret
Bu kişilere verir Allah tükenmez
kudret

Heyeti Temsiliye başkanı olarak
Ankara'da
Meclisi kurdu hemen bu arada.
Orduyu kurmak var bu sırada
Gözü yok ne malda ne parada.

Onun tek emeli vatanı kurtarmak
Tez zamanda tüm yaraları sarmak
Düşmanını can evinden vurmak
Millet için çalışmak var, yok
durmak

Sonunda Cumhuriyeti kurdu
Başkanlık koltuğuna oturdu

Adım, adım gezdi bütün yurdu
Başkanlığı onbeş yıl sürdü

Yirmi gün sürdü Sakarya Savaşı
Bu arada kurtardı, Antep, Maraş'ı
Bir zafer kazandı cihana karşı
Dumlupınar'da çalındı İzmir'in
marşı

Köyü, kente yakarak kaçtı düşman
ordusu
İzmir'e ulaştı Yunan ordusu
İngiliz beklemedi bu işi doğrusu
Kafaları karıştırdı bu ne hal soruşu

Atam seni çok özlüyoruz
Her gün yolunu gözlüyoruz
Sen ölmedin kalbimizdesin
Kocatepe'den yükselsin o gür sesin

Sabri DENİZ
Alanya – 15.4.2017

Fotoğraf: Hasan UYSAL

Orman Yanıyor...

Dikkatsizlik ve ihmal
Deniyor...

Hayır!

Özendirmedir,

Ağır savsaklamadır!

Yurdum,

Doğudan kanıyor,

Batıdan yanıyor,

Yurttaşım aldatılıyor.

Yurdum “Babalar Gibi Satılıyor”

O yangın biliniyor,

Gizleniyor, örtülüyor.

Susup özendiriliyor.

Eyletmen beni,

Söyletmen beni!

29.07.2013 -ANKARA

Orman Yangınlarında 5 N - 1K

NE? Orman Yangını

NEREDE? (İstanbul'dan -

İskenderun'a) Marmara, Ege,

Akdeniz kıyı şeridi. Narenciye,

Turizm, Tatil ortamları...

NE ZAMAN? Sıcakın çok

rüzgarın hızlı olduğu Haziran -

Ekim ayları

NASIL? Görülmeyen, bilinmeyen

kişiler ya da yanık sigara,

Kırık şişe,

Devrik mangal,

Çakık şimşek,

Bozuk enerji hat kıvılcımı

Bulut şimşegi

NEDEN? Hiç bilinmez...

Açmak mı? Kapatmak mı?

Yerleşmek mi? Satmak mı?

KİM?

Hiç, hiç bilinmez, görülmez ve de
söylenmezmiş...

Orman'ın Çağrısı!

Orman;

Kurdu, kuşuyla,

Ayısı, domuzuyla,

Çiçeği, böceğiyle,

Ağaçları, otlarıyla

İnsanları çağırıyor.

Yangın var! Yanıyorum!

Kurtuluş arıyorum!

İyi bak insanoğlu!

Biz ormanız...

Sizin bereketiniz, geleceğiniz,

güvenceniziz...

Biz yanarsak,

Sizler de yanarsınız!

Bizleri yakacak mısınız?

Durun! Yakmayın!

Desek...

Duyar,

Sözümüze uyar mısınız?

29.07.2013 ANKARA

İYİGÜN PULAT

Orman Yük. Müh.

Sonsuzluğa Uğurladıklarımız

MEHMET SÜREYYA SÜER
KONYA – 1933
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1958
ANKARA – 31.07.2017

FAİK KOZOK
İSTANBUL – 1959
İ.Ü. ORMAN FAK. – 1984
İSTANBUL – 27.07.2017

*Sonsuzluğa uğurladığımız üyelerimize
Tanrı'dan rahmet yakınlarına ve meslek
kamuoyumuza başsağlığı dileriz.*

TOD - Türkiye Ormancılar Derneği
Tuna Caddesi No:5/8 Kızılay-ANKARA
Tel: 0312.433 84 13 Faks: 433 26 64

www.ormancilarderneği.org

f facebook: Türkiye Ormancılar Derneği

t twitter: ormancilarderne

ÜYELİK AİDATLARI için;
Türkiye Ormancılar Derneği
Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi
(Şube Kodu: 471)
IBAN
TR250001000471397751395002
(TL Hesabı)

*Hesaplarımıza yapacağınız üyelik
aidatı ve diğer ödemeleriniz için
Türkiye'nin tüm Ziraat Bankası
şubelerinden kesinlikle herhangi bir
masraf alınmayacaktır.*

*Derneğimizin yıllık üyelik aidatı
60 TL'dir.*

